

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนรายวิชาหลักมัคคุเทศก์ สำหรับนักศึกษาคณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ สามารถตอบวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยในสองประเด็น ได้แก่ ผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนรายวิชาหลักมัคคุเทศก์ สำหรับนักศึกษาคณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ และผลการประเมินประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ที่สนับสนุนการเรียนการสอนในรายวิชาหลักมัคคุเทศก์ สำหรับนักศึกษาคณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ดังนี้

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน

1. การเรียนการสอนในรายวิชาหลักมัคคุเทศก์

วิชาหลักมัคคุเทศก์ มีชื่อภาษาอังกฤษ Principles for Tour Guiding รหัสวิชา TRM2204 เป็นรายวิชาเอกบังคับ ในกลุ่มวิชาชีบบัณฑิต จำนวน 3 หน่วยกิต (1-4-4) ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตวังไกลกังวล โดยมีอาจารย์दनัย วินัยรัตน์ (ผู้วิจัย) เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน โดยจัดการเรียนการสอนในภาคการศึกษาที่ 1 ของแต่ละปีการศึกษา สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยว ชั้นปีที่ 2 มีจำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา คือ บรรยาย 15 ชั่วโมง (1 ชั่วโมง/สัปดาห์) การฝึกภาคปฏิบัติภาคสนาม 60 ชั่วโมง (4 ชั่วโมง/สัปดาห์) และการศึกษาด้วยตนเอง 60 ชั่วโมง (4 ชั่วโมง/สัปดาห์)

สำหรับจุดมุ่งหมายของรายวิชานั้น เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ ลักษณะงาน และคุณสมบัติของมัคคุเทศก์ มีทักษะสามารถปฏิบัติหน้าที่มัคคุเทศก์ได้ตามมาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่นักศึกษาให้เป็นบุคคลที่พึงประสงค์ของสังคม รวมทั้งการเคารพในจรรยาบรรณวิชาชีพมัคคุเทศก์ และรู้จักทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญของท้องถิ่น ซึ่งนักศึกษาจะได้รับการเรียนรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบและลักษณะเฉพาะของมัคคุเทศก์ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมัคคุเทศก์ บุคลิกภาพ มารยาท วิธีการพูดในที่ชุมชน การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

จรรยาบรรณมัคคุเทศก์ ความสามารถในการเป็นผู้นำการท่องเที่ยว เทคนิคการนำเที่ยว วัฒนธรรมของชาวต่างประเทศที่ควรทราบ และมีการฝึกภาคปฏิบัติ

ส่วนการประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการโดยประเมินการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการเข้าเรียน ความสนใจ ความถี่ในการตั้งคำถาม การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน การทำแบบทดสอบความรู้และทัศนคติก่อนและหลังการเรียนรู้ รายวิชาการ การทำแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเรียนรู้รายบทเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การอภิปรายร่วมกัน คุณภาพการนำเสนอรายงานในชั้นเรียนและผ่านระบบสารสนเทศ และการวัดประสิทธิผลการฝึกพูดและการนำชม อย่างละร้อยละ 5 ยังมีการศึกษานอกสถานที่และฝึกปฏิบัติ ร้อยละ 10 ส่วนการทำแบบทดสอบการนำชม การสอบกลางภาค และการสอบปลายภาค มีคะแนนอย่างละร้อยละ 20 รวมเป็นคะแนนเต็มร้อยละ 100 นักศึกษาที่ทำคะแนนสะสมและทดสอบทุกรายการแล้ว ได้คะแนนรวมเมื่อเสร็จสิ้นการเรียนในรายวิชานี้ หากได้คะแนนรวมไม่ถึงร้อยละ 50 นักศึกษาจะได้เกรด F แสดงว่าไม่ผ่านการเรียนในรายวิชานี้ ส่วนได้คะแนนรวมระหว่างร้อยละ 50-54 นักศึกษาจะได้รับเกรด D ร้อยละ 55-59 ได้เกรด D+ ร้อยละ 60-64 ได้เกรด C ร้อยละ 65-69 ได้เกรด C+ ร้อยละ 70-74 ได้เกรด B ร้อยละ 75-79 ได้เกรด B+ และคะแนนรวมตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป นักศึกษาจะได้เกรด A ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับเกณฑ์วัดผลอื่นๆ ที่มหาวิทยาลัยฯ กำหนด และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตรฯ ด้วย

จะเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาหลักมัคคุเทศก์ มีการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติถึง 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งการปฏิบัติแบ่งออกเป็นภาคปฏิบัติในสถานที่ ซึ่งได้แก่ การฝึกพูดหน้าชั้นเรียน และการฝึกบรรยายสถานที่ต่างๆ ภายในสถานศึกษา ส่วนการปฏิบัตินอกสถานที่ ซึ่งได้แก่ การศึกษานอกสถานที่ การฝึกบรรยายในสถานที่จริง และการทดสอบการบรรยายในสถานที่จริง โดยนักศึกษาต้องผ่านการทดสอบภาคปฏิบัติ ซึ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถนำพิธีการมัคคุเทศก์เบื้องต้นมาใช้ในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว และการพัฒนาบุคลิกภาพสำหรับมัคคุเทศก์ เพื่อเป็นทักษะพื้นฐานในการเตรียมความพร้อมในการเรียนในรายวิชาการจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในการเรียนการสอนในรายวิชานี้ได้ถูกกำหนดให้มีแผนการสอนโดยผู้สอน ดังนี้

ตาราง 3: รายละเอียดและกำหนดการรายวิชาหลักมัคคุเทศก์

รายละเอียดและกำหนดการสอน				
แผนการสอน				
สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและสื่อที่ใช้	ผู้สอน
1	<p>แนะนำรายวิชา</p> <ul style="list-style-type: none"> -เนื้อหาและขอบเขตรายวิชา -แผนการเรียนรู้ -วิธีการสอนและการเรียนรู้ -การใช้มัคคุเทศก์ต้นแบบ -การฝึกปฏิบัติในสถานที่ -การศึกษาและฝึกปฏิบัตินอกสถานที่ -การทดสอบและการประเมินผล -การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอนกับนักศึกษา <p>ข้อตกลงในการเรียนรู้ในรายวิชานี้</p> <ul style="list-style-type: none"> -เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ -การเข้าชั้นเรียนและการให้ความสนใจ -การมอบหมาย การส่ง และการนำเสนองาน -การปฏิบัติตามกฎระเบียบนักศึกษา -ความประพฤติและการวางตัวระหว่าง การศึกษาและทดสอบนอกสถานที่ <p>การเตรียมความพร้อมสู่การเป็นมัคคุเทศก์</p> <ul style="list-style-type: none"> -การแนะนำตนเอง -การสร้างมนุษยสัมพันธ์เบื้องต้น 	2	<ul style="list-style-type: none"> -การบรรยายประกอบการนำ เสนอด้วยโปรแกรม Power Point และการซักถาม -การทำแบบทดสอบความรู้ และทัศนคติก่อนการเรียนรู้ รายวิชา 	-อ.ศันย์ วินัยรัตน์
	<p>การเตรียมความพร้อมสู่การเป็นมัคคุเทศก์</p> <ul style="list-style-type: none"> -การแนะนำตนเอง -การสร้างมนุษยสัมพันธ์เบื้องต้น 	3	<ul style="list-style-type: none"> -กิจกรรมนันทนาการ 	-อ.ศันย์ วินัยรัตน์
2	<p>ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมัคคุเทศก์</p> <ul style="list-style-type: none"> -ความหมายและประเภทของมัคคุเทศก์ -หน้าที่และความรับผิดชอบของมัคคุเทศก์ -คุณสมบัติและบุคลิกภาพของมัคคุเทศก์ -กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมัคคุเทศก์ -มารยาทและจรรยาบรรณมัคคุเทศก์ <p>การฝึกการพูดเบื้องต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> -การพูดจากเอกสารที่เตรียมมา 	3	<ul style="list-style-type: none"> -การทำแบบทดสอบความรู้ ก่อนการเรียนรู้รายบทเรียน -การบรรยายประกอบการนำ เสนอด้วยโปรแกรม Power Point และการซักถาม -การค้นคว้าด้วยตนเอง -การอภิปรายในชั้นเรียน 	-อ.ศันย์ วินัยรัตน์
	<p>การฝึกการพูดเบื้องต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> -การพูดจากเอกสารที่เตรียมมา 	2	<ul style="list-style-type: none"> -การใช้แบบฝึกการพูด -การทำแบบทดสอบความรู้ หลังการเรียนรู้รายบทเรียน 	-อ.ศันย์ วินัยรัตน์

ตาราง 3: (ต่อ)

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและสื่อที่ใช้	ผู้สอน
3	การปฏิบัติงานของมัคคุเทศก์ -บทบาทและความสำคัญของมัคคุเทศก์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว -การปฏิบัติงานก่อนให้บริการนำเที่ยว -การปฏิบัติงานระหว่างให้บริการนำเที่ยว -การปฏิบัติงานหลังให้บริการนำเที่ยว	1	-การทำแบบทดสอบความรู้ก่อนการเรียนรู้รายบทเรียน -การบรรยายประกอบการนำเสนอด้วยโปรแกรม Power Point และการซักถาม -การค้นคว้าด้วยตนเอง -การอภิปรายในชั้นเรียน -การเชิญมัคคุเทศก์อาชีพมาร่วมบรรยาย	-อ.ดนัย วินัยรัตน์ -วิทยากร มัคคุเทศก์อาชีพ
	การฝึกการพูดเบื้องต้น -การพูดจากความเข้าใจหรือหัวข้อของเรื่องที่กำหนด	4	-การใช้แบบฝึกการพูด -การทำแบบทดสอบความรู้หลังการเรียนรู้รายบทเรียน	-อ.ดนัย วินัยรัตน์
	การศึกษานอกสถานที่ หัวข้อ การนำชมชุมชนและชนเผ่า -หมู่บ้านชาวกะเหรี่ยงป่าละอู เป็นพื้นที่โครงการอบรมยุวมัคคุเทศก์ โครงการบริการวิชาการ ปี พ.ศ.2553	48 (2 วัน)	-ศึกษานอกสถานที่ -การสาธิตการนำชม -การค้นคว้าด้วยตนเอง -กิจกรรมนันทนาการ -ค้างคืนแบบโฮมสเตย์	-อ.ดนัย วินัยรัตน์ -วิทยากรท้องถิ่น
4	ศิลปะการพูดสำหรับมัคคุเทศก์ -แนวคิดพื้นฐานในการพูด -บุคลิกภาพสำหรับนักพูด -หลักและวิธีการพูด -การเตรียมตัวของผู้พูด -การพูดในลักษณะต่างๆ	2	-การทำแบบทดสอบความรู้ก่อนการเรียนรู้รายบทเรียน -การบรรยายประกอบการนำเสนอด้วยโปรแกรม Power Point และการซักถาม -การอภิปรายในชั้นเรียน	-อ.ดนัย วินัยรัตน์
	การฝึกการพูดเบื้องต้น -การพูดแบบกะทันหันและการตอบคำถาม	3	-การใช้แบบฝึกการพูด -การทำแบบทดสอบความรู้หลังการเรียนรู้รายบทเรียน	-อ.ดนัย วินัยรัตน์
5	การฝึกการนำชม -การฝึกการนำชมโดยบรรยายจากสิ่งรอบตัว -การฝึกการนำชมโดยบรรยายจากสไลด์	5	-การใช้แบบฝึกการนำชม	-อ.ดนัย วินัยรัตน์
6	การนำชมสถานที่ท่องเที่ยว	1	-การทำแบบทดสอบความรู้ก่อนการเรียนรู้รายบทเรียน -การบรรยายประกอบเอกสาร	-อ.ดนัย วินัยรัตน์

ตาราง 3: (ต่อ)

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอนและสื่อที่ใช้	ผู้สอน
	การฝึกการนำชมสถานที่ท่องเที่ยว	4	-การใช้แบบฝึกการนำชม สถานที่ท่องเที่ยว -การจำลองสถานการณ์ -การทำแบบทดสอบความรู้ หลังการเรียนรู้รายบทเรียน	-อ.दनัย วินัยรัตน์
	การศึกษานอกสถานที่ หัวข้อสถานที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น -ทรัพยากรและสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	36 (3 วัน)	-ศึกษานอกสถานที่ -การสาธิตการนำชม -การค้นคว้าด้วยตนเอง -กิจกรรมนันทนาการ -ค้างคืนแบบแค้มป์	-อ.दनัย วินัยรัตน์
7	ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น -เมืองหัวหิน	5	-การทำแบบทดสอบความรู้ ก่อนการเรียนรู้รายบทเรียน -การบรรยายประกอบการนำ เสนอด้วยโปรแกรม Power Point และการซักถาม -การค้นคว้าด้วยตนเอง -การอภิปรายในชั้นเรียน -การทำแบบทดสอบความรู้ หลังการเรียนรู้รายบทเรียน	-อ.दनัย วินัยรัตน์
8	การศึกษานอกสถานที่ หัวข้อสถานที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น -เส้นทางเดินศึกษาวัฒนธรรมเมืองหัวหิน	8	-การบรรยายในสถานที่ ท่องเที่ยวจริงและการซักถาม -การอภิปราย -การค้นคว้าด้วยตนเอง	-อ.दनัย วินัยรัตน์
9	สอบกลางภาค	2		
10	การนำชมสถานที่ท่องเที่ยวจริง เส้นทางที่ 1 หัวหิน-ปราณบุรี (วันเสาร์)	8	-การบรรยายในสถานที่ ท่องเที่ยวจริงและการซักถาม -การใช้แบบฝึกการนำชม สถานที่ท่องเที่ยวจริง -การอภิปราย -การค้นคว้าด้วยตนเอง	-อ.दनัย วินัยรัตน์
11	การนำชมสถานที่ท่องเที่ยวจริง เส้นทางที่ 2 หัวหิน-กลุ่มถ้ำตำบลหนองพลับ และตำบลเขากระปุก -น้ำตกผาน้ำหยด	8	-การบรรยายในสถานที่ ท่องเที่ยวจริงและการซักถาม -การใช้แบบฝึกการนำชม สถานที่ท่องเที่ยวจริง	-อ.दनัย วินัยรัตน์

ตาราง 3: (ต่อ)

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอนและสื่อที่ใช้	ผู้สอน
	พื้นที่โครงการอบรมยุวมัคคุเทศก์ โครงการบริการวิชาการ ปี พ.ศ.2554		-การอภิปราย -การค้นคว้าด้วยตนเอง	
12	การนำชมสถานที่ท่องเที่ยวจริง เส้นทางที่ 3 เขาค้อ-เขาค้อและกลุ่มวัด เชิงเขาหินเหล็กไฟ	8	-การบรรยายในสถานที่ ท่องเที่ยวจริงและการซักถาม -การใช้แบบฝึกการนำชม สถานที่ท่องเที่ยวจริง -การอภิปราย -การค้นคว้าด้วยตนเอง	-อ.ดนัย วินัยรัตน์
13	การนำชมสถานที่ท่องเที่ยวจริง เส้นทางที่ 4 หัวหิน-ชะอำ	8	-การบรรยายในสถานที่ ท่องเที่ยวจริงและการซักถาม -การใช้แบบฝึกการนำชม สถานที่ท่องเที่ยวจริง -การอภิปราย -การค้นคว้าด้วยตนเอง	-อ.ดนัย วินัยรัตน์
14	การนำชมสถานที่ท่องเที่ยวจริง เส้นทางที่ 5 หัวหิน-เขาตะเกียบ	8	-การบรรยายในสถานที่ ท่องเที่ยวจริงและการซักถาม -การใช้แบบฝึกการนำชม สถานที่ท่องเที่ยวจริง -การอภิปราย -การค้นคว้าด้วยตนเอง	-อ.ดนัย วินัยรัตน์
15	การทดสอบการนำชมสถานที่ท่องเที่ยวจริง 1 เมืองหัวหิน	8	-การใช้แบบทดสอบ การนำชมสถานที่ท่องเที่ยว -การเชิญมัคคุเทศก์อาชีพ มาประเมินและให้ข้อเสนอแนะ การทดสอบการนำชม	-อ.ดนัย วินัยรัตน์ -วิทยากร มัคคุเทศก์อาชีพ
16	การทดสอบการนำชมสถานที่ท่องเที่ยวจริง 2 วัดในเมืองหัวหิน	8	-การใช้แบบทดสอบ การนำชมสถานที่ท่องเที่ยว -การเชิญมัคคุเทศก์อาชีพ มาประเมินและให้ข้อเสนอแนะ การทดสอบการนำชม -การทำแบบทดสอบความรู้ และทัศนคติหลังการเรียนรู้ รายวิชา	-อ.ดนัย วินัยรัตน์ -วิทยากร มัคคุเทศก์อาชีพ
17	สอบปลายภาค	2		

จากแผนการสอนรายวิชาหลักมัธยมศึกษาที่แสดงในตาราง 3 จะเห็นว่า มีการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับเมืองหัวหิน จำนวน 3 สัปดาห์ ได้แก่ สัปดาห์ที่ 7 หัวข้อความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น มีการระบุเมืองหัวหิน เป็นการศึกษาโดยการบรรยายของผู้สอนในชั้นเรียน ประกอบกับการอภิปรายข้อมูลเมืองหัวหินที่นักศึกษาเตรียมมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน ส่วนในสัปดาห์ที่ 8 เป็นสัปดาห์ที่ลงพื้นที่จริงเมืองหัวหิน นักศึกษาจะได้เรียนรู้และศึกษาภาคสนาม ด้วยการเดินชมเมืองหัวหินและเรียนรู้ข้อมูลในสถานที่ต่างๆ ที่ผ่านไปตามเส้นทางเดินเท้าโดยผู้สอนเป็นผู้กำหนดเส้นทาง ซึ่งเน้นสถานที่สำคัญของเมืองหัวหินเป็นจุดสนใจสำหรับการบรรยายหลัก ได้แก่ สถานีรถไฟหัวหิน ตลาดฉัตรไชย ท่าเทียบเรือประมงหัวหิน หาดหัวหิน วัดหัวหิน และสวนสาธารณะโผน กิ่งเพชร โดยผู้สอนทำหน้าที่เสมือนเป็นมัคคุเทศก์พาชมสถานที่ต่างๆ เหล่านั้น และนักศึกษาต้องเรียนรู้ข้อมูลต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการสอบภาคปฏิบัติในสัปดาห์ที่ 15 ซึ่งในการทดสอบภาคปฏิบัติ นักศึกษาจะเป็นผู้นำชมและอธิบายให้ผู้สอนฟัง โดยให้ความสำคัญกับข้อมูลพื้นฐาน บุคลิกภาพ และพิธีการมัคคุเทศก์

ในสัปดาห์ที่ 8 นักศึกษาต้องศึกษานอกสถานที่ โดยใช้พื้นที่เมืองหัวหินเป็นพื้นที่ศึกษา โดยผู้สอนกำหนดเส้นทางเดินเท้าเอง จากนั้นนำนักศึกษาเดินเท้าไปตามสถานที่สำคัญต่างๆ ของเมืองหัวหิน และทำการบรรยาย ใช้เวลาระหว่าง 08.30-16.30 น. จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา พบว่า มีเหตุผลหลายประการที่ทำให้การเรียนรู้ของนักศึกษายังอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่

1) นักศึกษาได้รับข้อมูลมาก่อนหน้าการศึกษานอกสถานที่ในสถานที่จริงแล้ว จากการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 7 ในชั้นเรียน และการเตรียมข้อมูลก่อนศึกษานอกสถานที่ด้วยตนเอง ตามคำแนะนำของผู้สอน เมื่อรู้ข้อมูลก่อนหน้าการเรียนรู้แล้วทำให้นักศึกษาบางส่วนไม่ให้ความสนใจกับการบรรยายในสถานที่จริงของผู้สอนนัก

2) เมืองหัวหินเป็นเมืองที่มีอากาศค่อนข้างร้อน ทำให้บรรยากาศการเดินทางศึกษาสถานที่ต่างๆ ในเมืองหัวหินค่อนข้างอบอ้าว นักศึกษาไม่สามารถเรียนรู้ในสภาพอากาศที่ร้อนได้ดีนัก

3) จำนวนนักศึกษาในแต่ละชั้นเรียนมีประมาณ 30 คน ซึ่งถือเป็นกลุ่มใหญ่ การบรรยายในสถานที่จริง ทำให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ไม่ทั่วถึงทุกคน

4) การเรียนรู้ในสถานที่จริงมีสิ่งแวดล้อมรอบข้างหลายอย่างที่ดึงความสนใจของนักศึกษาไปจากการเรียนรู้จากการบรรยายของผู้สอน

5) นักศึกษามีโอกาสจับกลุ่มพูดคุยและมักออกนอกประเด็นของการเรียนรู้

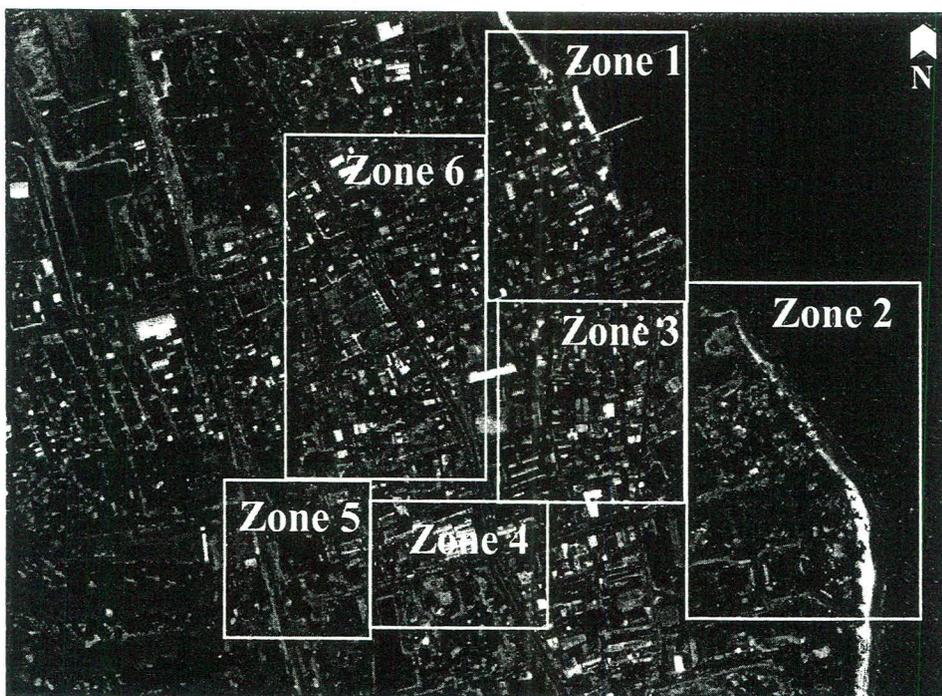
6) นักศึกษา มีความอดทนต่อการเรียนรู้ในเส้นทางเดินเท้าค่อนข้างน้อย เหนื่อยเร็ว ทำให้ลดความสนใจในการเรียนรู้ลงค่อนข้างมาก

7) ระยะเวลา 5-8 ชั่วโมงของการเรียนรู้อยู่หม่าให้นักศึกษาล้าในช่วงชั่วโมงท้ายๆ

จากเหตุผลต่างๆ ข้างต้นที่ทำให้การเรียนรู้ของนักศึกษาขาดประสิทธิภาพ แต่การเรียนรู้ในเชิงข้อมูลสถานที่สำหรับการเป็นมัคคุเทศก์นั้น จำเป็นต้องศึกษาในสถานที่จริง ผู้สอนจึงมีแนวคิดที่จะลดปัญหาทั้ง 7 ประการเหล่านั้น และหาวิธีทำให้การเรียนรู้ของนักศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น จากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดในเรื่องการเรียนรู้ด้วยการใช้คู่มือประกอบการเดินศึกษาในเส้นทางที่กำหนด ทำให้ผู้วิจัยเลือกสร้างคู่มือสำหรับให้นักศึกษาใช้ควบคู่กับการเรียนรู้ในสถานที่จริง โดยคาดหวังว่าจะเป็นวิธีช่วยสร้างเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้กับนักศึกษามากขึ้น ผู้สอนจึงศึกษาข้อมูลของเมืองหัวหิน ทั้งข้อมูลทั่วไป สภาพแวดล้อม และจุดสนใจที่ควรเรียนรู้ของเมืองหัวหิน เพื่อใช้ข้อมูลต่างๆ ที่ได้นำไปพัฒนาเป็นคู่มือสำหรับประกอบการเดินศึกษาเรียนรู้เมืองหัวหิน ตามหัวข้อที่กำหนดในแผนการสอนในรายวิชาหลักมัคคุเทศก์ต่อไป

2. การกำหนดพื้นที่การเรียนรู้ (Zoning)

จากการศึกษาสภาพทั่วไปของเมืองหัวหิน โดยศึกษาจากภาพถ่ายทางอากาศผ่านระบบสารสนเทศ จากเว็บไซต์ Google Earth ประกอบกับข้อมูลทั่วไปของเมืองหัวหิน ทำให้สามารถกำหนดพื้นที่การเรียนรู้ได้หลายพื้นที่ เนื่องจากเมืองหัวหินมีสถานที่สำคัญที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการสื่อความหมายเพื่อการเรียนรู้ท้องถิ่นหลายแห่ง และจากประสบการณ์ของผู้สอนที่ได้อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองหัวหินเป็นเวลามากกว่า 20 ปี และใช้พื้นที่เมืองหัวหินเป็นพื้นที่เรียนรู้

ภาพ 4: การกำหนดพื้นที่การเรียนรู้ในเมืองหัวหิน

ที่มา: ภาพพื้นหลัง จาก Google Earth

ในรายวิชำมัธยมศึกษา 1 ซึ่งภายหลังปรับปรุงหลักสูตรจึงเปลี่ยนเป็นรายวิชาหลักมัธยมศึกษาเป็นเวลา นานแล้ว ทำให้ทราบจุดสนใจและสามารถกำหนดเส้นทางเดินสำหรับการเรียนรู้ได้ค่อนข้างเหมาะสม และได้แบ่งพื้นที่การเรียนรู้ (Zoning) ออกเป็น 6 พื้นที่ หรือ 6 โซน ดังนี้

- 1) โซนท่าเทียบเรือประมงหัวหิน ประกอบด้วย ท่าเทียบเรือประมงหัวหิน ชุมชนประมง ดั้งเดิม คลองสมอเรียง และถนนนเรศดำริห์
- 2) โซนหาดหัวหิน ประกอบด้วย หาดหัวหิน กลุ่มศาลเจ้าพ่อสายน้ำเชี่ยว และโรงแรม เซนทรารามาแกรนด์บีชรีสอร์ทแอนด์วิลล่าหัวหิน
- 3) โซนวัดหัวหิน ประกอบด้วย วัดหัวหิน ตลาดเก่าดอนมะขาม บ้านเดิมโพน กิ่งเพชร ถนนเสลาคาม และถนนพุลสุข
- 4) โซนสวนสาธารณะโพน กิ่งเพชร ประกอบด้วย สวนสาธารณะโพน กิ่งเพชร สำนักงาน เทศบาลเมืองหัวหิน และถนนดำเนินเกษม
- 5) โซนสถานีรถไฟหัวหิน ประกอบด้วย สถานีรถไฟหัวหิน พลับพลาพระมงกุฎเกล้า สนามกอล์ฟหลวงหัวหิน ห้องสมุดรถไฟอำเภอหัวหิน ศาลพระพรหม และถนนกำเนดิวิถิ
- 6) โซนตลาดฉัตรไชย ประกอบด้วย ตลาดฉัตรไชย ตลาดโต้รุ่งหัวหิน ตลาดฉัตรศิลา หัวหิน ถนนเดชาอนุชิต และถนนเพชรเกษม

ในแต่ละโซนได้ถูกกำหนดให้มีเส้นทางเดินเชื่อมต่อกันแต่ละโซนโดยเรียงลำดับจากโซนที่ 1 ถึงโซนที่ 6 แล้วกลับมายังโซนที่ 1 โดยเลือกท่าเทียบเรือประมงหัวหินเป็นจุดเริ่มต้น เนื่องจากมีพื้นที่ สำหรับจอดรถได้ เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่จะนำรถจักรยานยนต์มาเอง โดยมีเส้นทางเดินเท้า ดังนี้

โซนที่ 1 เริ่มต้นด้วยการศึกษาข้อมูลของท่าเทียบเรือแล้วเดินเข้าสู่ถนนนเรศดำริห์ ผ่าน ย่านชุมชนประมงดั้งเดิมของชุมชนตอนกลาง เข้าสู่โซนที่ 2

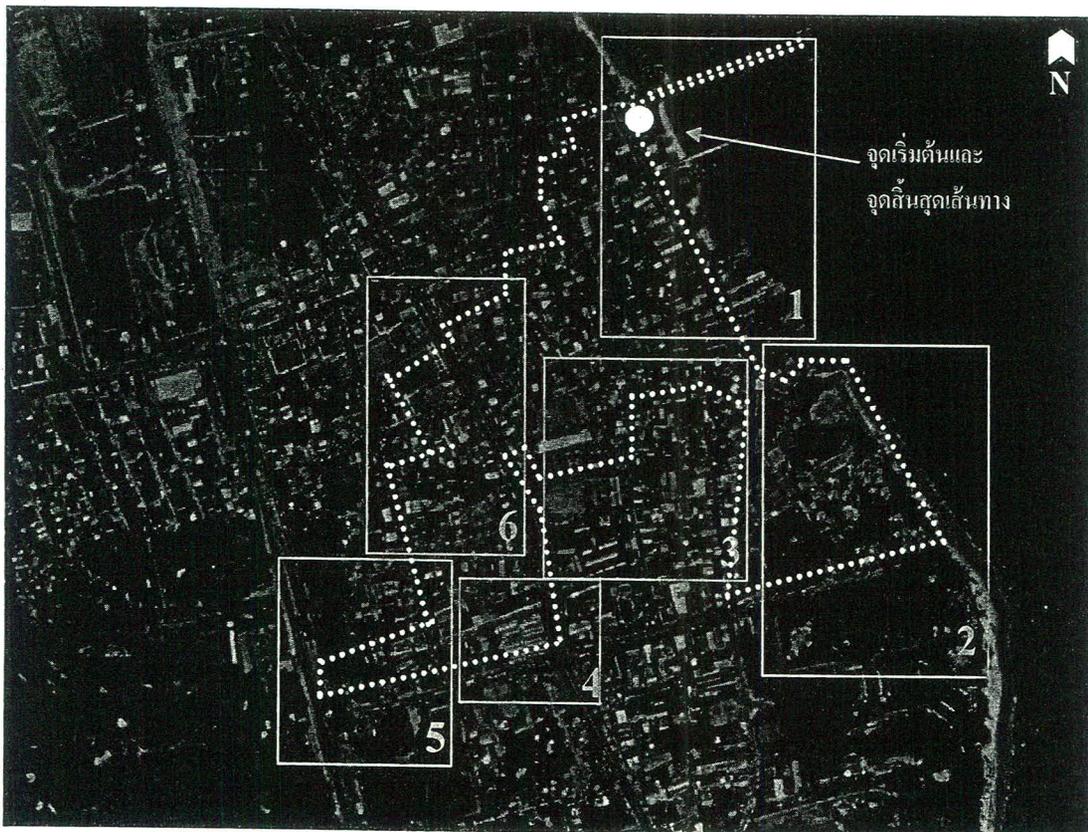
โซนที่ 2 เดินไปตามถนนนเรศดำริห์จนถึงสี่แยกใกล้ชุมชนดอนมะขาม เลี้ยวซ้ายไปยัง กลุ่มศาลเจ้า ซึ่งประกอบด้วยศาลเจ้าพ่อสายน้ำเชี่ยว ศาลเจ้าแม่กวนอิม ศาลเจ้าพ่อสมบุญ และศาล เจ้าแม่ทับทิม แล้วเดินอ้อมเลี้ยวไปทางขวาลงสู่หาดหัวหิน เดินเลียบชายหาดไปยังทางลงหาดหัวหิน สาธารณะ ออกไปสู่ถนนดำเนินเกษม ผ่านทางเข้าโรงแรมเซนทรารามาจนถึงสี่แยกจุดตัดถนนดำเนิน เกษมกับถนนนเรศดำริห์ เลี้ยวขวาไปจนถึงหน้าโรงแรมฮิลตัน แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าถนนเสลาคาม จนถึง ห้าแยกดอนมะขาม ซึ่งจะเข้าสู่โซนที่ 3

โซนที่ 3 บริเวณห้าแยกดอนมะขามเดินไปตามถนนเสลาคามจนถึงถนนพุลสุขให้เลี้ยวซ้าย ไปยังวัดหัวหิน เข้าในวัดหัวหินแล้วออกจากวัดที่ประตูถนนเพชรเกษม ไปที่หอนาฬิกาแล้วข้ามถนน เพชรเกษมไปเดินในฝั่งตรงข้ามไปทางซ้ายผ่านหัวถนนอำนวยสินธ์ และถนนกำเนดิวิถิ ไปจนถึงสี่แยก สำนักงานเทศบาลเมืองหัวหิน เข้าสู่โซนที่ 4

โซนที่ 4 เลี้ยวขวาจากถนนเพชรเกษม เข้าสู่ถนนดำเนินเกษมมุ่งหน้าสู่สถานีรถไฟหัวหิน จะผ่านสำนักงานเทศบาลเมืองหัวหิน หน่วยกาชาดที่ 10 สวนสาธารณะโผน กิ่งเพชร การประปา เทศบาลเมืองหัวหิน โรงแรมกอล์ฟอินน์ ศาลพระพรหม และสิ้นสุดที่สถานีรถไฟหัวหิน

โซนที่ 5 เริ่มจากการศึกษาเรียนรู้ข้อมูลสถานีรถไฟหัวหิน พลับพลาพระมงกุฎเกล้า สนามกอล์ฟหลวงหัวหิน ห้องสมุดรถไฟอำเภอหัวหิน และศาลพระพรหม จากนั้น เดินเข้าถนนกำเนิดวิถี เลี้ยวซ้ายที่ถนนสระสงง เข้าซอยเล็กๆ ด้านขวาของถนน ตรงข้ามกับสถานีรถไฟปรับอากาศกรุงเทพฯ-หัวหิน-ปราณบุรี เข้าสู่โซนที่ 6 ที่ตลาดฉัตรศิลา

โซนที่ 6 เริ่มจากการศึกษาเรียนรู้ข้อมูลตลาดฉัตรศิลา ตลาดโต้รุ่งหัวหิน และถนนเดชา นุชิต ซึ่งปกติจะติดตลาดตั้งแต่ประมาณ 17.00-24.00 น.ทุกวัน แต่ก็สามารถศึกษาเรียนรู้ในช่วงกลางวัน ได้ เมื่อออกจากตลาดฉัตรศิลา ข้ามถนนเดชานุชิต เข้าสู่ตลาดฉัตรไชย เดินผ่านตลาดไปออกด้านหน้า ของตลาดที่ถนนเพชรเกษม ข้ามถนนเพชรเกษม เข้าซอยข้างร้านขายยาจี๋อันตั้ง ไปออกถนนแนบเคหาสน์ เลี้ยวซ้ายไปตามถนนแนบเคหาสน์ แล้วข้ามถนนเข้าซอยแพร์พันธ์ เข้าสู่โซนที่ 1 จากนั้นให้เลี้ยวซ้าย ที่สี่แยกแรก ไปออกถนนชมสินธุ์ ข้ามถนนชมสินธุ์ เข้าสู่ชุมชนดอนอีเก็ง ซึ่งเป็นชุมชนประมงดั้งเดิม ของหัวหิน ไปออกบริเวณท่าเทียบเรือประมงหัวหิน สิ้นสุดเส้นทางศึกษาข้อมูลเมืองหัวหิน

ภาพ 5: เส้นทางเดินเท้าศึกษาข้อมูลเมืองหัวหินผ่านพื้นที่ที่กำหนดทั้ง 6 พื้นที่
ที่มา: ภาพพื้นหลัง จาก Google Earth

เส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน เป็นเส้นทางเชื่อมต่อพื้นที่การเรียนรู้เมืองหัวหิน ที่ถูกกำหนดขึ้นนี้มีความยาวรวมระยะทางเดินเท้าในลักษณะวงรอบประมาณ 4.2 กิโลเมตร โดยวัดระยะทางจากเครื่องมือวัดระยะทางในโปรแกรมแผนที่ของ Google Earth ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับหลักการจัดเส้นทางเดินเท้าตามหลักสากล และระยะเวลาในการเดินในเส้นทาง พบว่า

1) เส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน เป็นเส้นทางสื่อความหมาย (interpretive trail) ซึ่งเป็นเส้นทางที่กำหนดขึ้นเพื่อการสื่อความหมาย ให้ความรู้ และความเพลิดเพลินแก่นักท่องเที่ยว เป็นวัตถุประสงค์หลัก (นิภารัตน์ สายประเสริฐ, มปป., 16/22) แต่เนื่องจากเป็นเส้นทางที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนไม่ได้มุ่งหวังให้เป็นเส้นทางสำหรับการท่องเที่ยว จึงไม่อยู่ในรายละเอียดตามเกณฑ์มากนัก และเป็นเส้นทางสื่อความหมายประเภทผสมผสานทั้งแบบที่มีบุคคลนำ คือผู้สอนทำการบรรยาย (guiding trail) และแบบศึกษาด้วยตนเอง (self-guiding trail) เนื่องจากมีคู่มือสำหรับประกอบการเดินศึกษาเส้นทาง ซึ่งเป็นการสื่อความหมายในลักษณะกำหนดหัวข้อเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันตลอดเส้นทาง (story or theme trail) และมีลักษณะเป็นโครงเรื่องทั่วไป (general theme) สำหรับสื่อถึงสิ่งที่น่าสนใจตามเส้นทางซึ่งอาจไม่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับหัวข้อเรื่องหลัก ผสมผสานอยู่ด้วย

2) เส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน มีลักษณะเป็นวงรอบ (loop form) ที่เหมาะสมสำหรับประกอบกิจกรรมนันทนาการและการท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวสามารถกลับไปยังจุดเริ่มต้นได้โดยไม่ต้องผ่านสภาพแวดล้อมที่ซ้ำๆ (นิภารัตน์ สายประเสริฐ, มปป., 14/22)

3) มีระยะทางเดินประมาณ 4.2 กิโลเมตร ซึ่งเป็นเส้นทางเดินเท้าระยะสั้น (short trail) ที่มีระยะทางประมาณ 1-3 ไมล์ (ประมาณ 1.5-5 กิโลเมตร) (นิภารัตน์ สายประเสริฐ, มปป., 15/22)

4) เส้นทางเดินเท้าระยะสั้น ใช้เวลาเดินประมาณ 30 นาที-2 ชั่วโมง (นิภารัตน์ สายประเสริฐ, มปป., 15/22) และการเดินเท้าของคนปกติในพื้นที่ราบ มีความเร็วประมาณ 2-4 กิโลเมตรต่อชั่วโมง (th.wikipedia.org) สำหรับเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินมีระยะทางประมาณ 4.2 กิโลเมตร จึงน่าจะเดินเท้าจนจบเส้นทางภายในเวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง 30 นาที แต่การใช้เส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน เป็นการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาหลักมัธยมศึกษา จึงไม่ได้คำนึงถึงระยะเวลาตามเกณฑ์ข้างต้น แต่ใช้เวลาในการเดินศึกษาตามความเหมาะสมระหว่างเวลาเรียนปกติ 5 ชั่วโมง แต่การเดินในสภาพความเป็นจริงอาจทำให้ต้องใช้เวลามากขึ้นด้วยปัจจัยต่างๆ เช่น การหยุดฟังบรรยายเพื่อการสื่อความหมาย กิจกรรมในแต่ละจุดสนใจ ความเหนื่อยล้า การหยุดพักรับประทานอาหารกลางวัน และเครื่องดื่มระหว่างการเดิน ซึ่งไม่ควรเกินเวลาราชการระหว่าง 08.30-15.00 น. รวมระยะเวลาเดินศึกษาข้อมูลเมืองหัวหิน ระหว่าง 5-7 ชั่วโมง

สำหรับองค์ประกอบของเส้นทาง ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่การเรียนรู้จำนวน 6 โซน และเส้นทางเชื่อมโยงแต่ละพื้นที่การเรียนรู้ ประกอบกับการเป็นเส้นทางแบบวงรอบ จึงสามารถเริ่มต้นที่

พื้นที่การเรียนรู้ใดก่อนก็ได้ แต่เนื่องจากกำหนดให้มีคู่มือซึ่งต้องกำหนดให้แน่นอนลงไปว่าจะเริ่มต้นและสิ้นสุดเส้นทางอย่างไร จึงจำเป็นต้องเริ่มที่โซนที่ 1 บริเวณท่าเทียบเรือประมงหัวหิน เนื่องจากจุดเริ่มต้นของการเป็นเมืองหัวหินในอดีตนั้น เริ่มต้นจากชุมชนประมงแถบนี้ จึงเป็นสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการเริ่มต้นสื่อความหมายจากบริเวณชุมชนประมงเหล่านี้เช่นกัน

ในการกำหนดเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ไม่ได้จัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกในเส้นทาง เนื่องจากใช้สิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ตามสภาพปัจจุบันของเมืองหัวหิน โดยไม่มีการสร้างสิ่งใดๆ ที่เกิดจากการกำหนดพื้นที่การเรียนรู้ไว้ในเส้นทาง โดยสภาพแวดล้อมจะเปลี่ยนแปลงไปตามการพัฒนาของเมือง เช่น ไม่มีที่จอดรถยนต์เฉพาะ ป้ายนิทรรศการ ป้ายบอกทาง ม้านั่ง ถังขยะ เป็นต้น ส่วนสถานที่สื่อความหมายใช้สถานที่หลักในแต่ละพื้นที่การเรียนรู้ทั้ง 6 โซนเป็นจุดสนใจ ประกอบกับสิ่งที่น่าสนใจที่ปรากฏตามเส้นทาง เช่น ในพื้นที่การเรียนรู้ โซนที่ 1 มีท่าเทียบเรือประมงหัวหินเป็นจุดสนใจหลัก และมีชุมชนดอนอีกรังเป็นจุดสนใจรองตามเส้นทางเดิน เป็นต้น

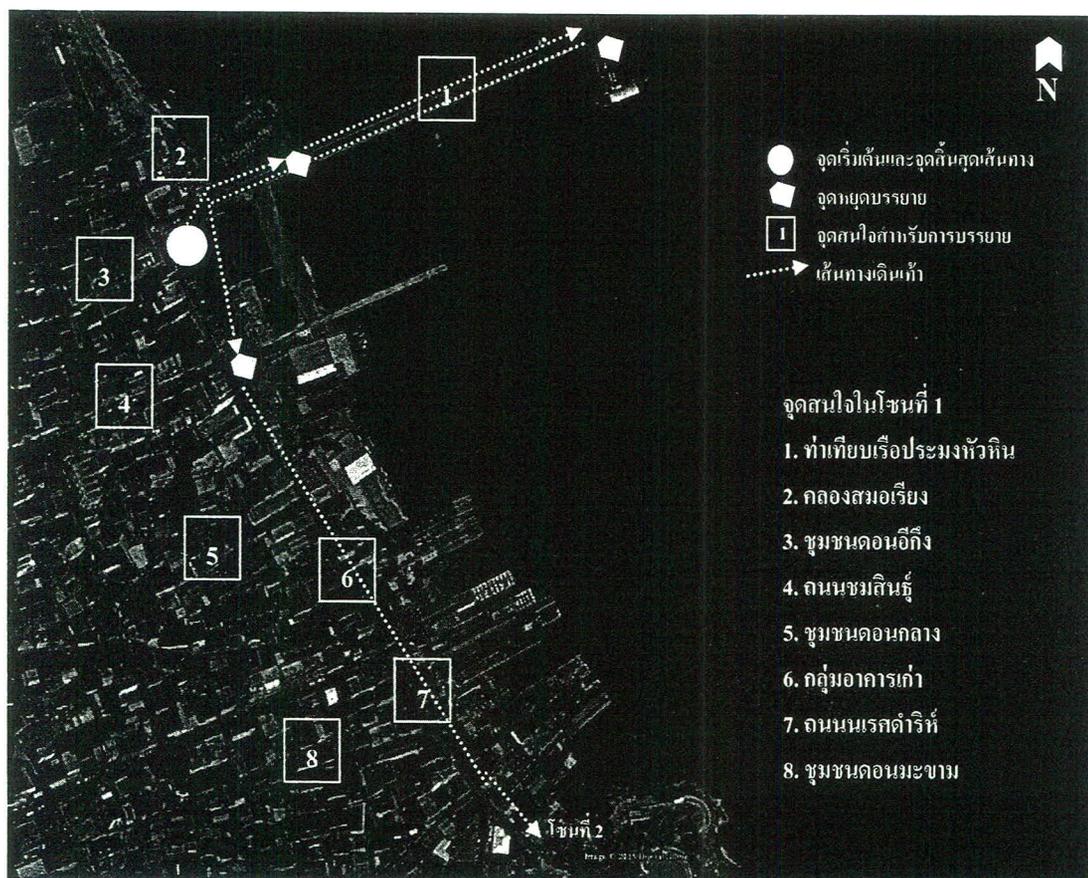
หลังจากกำหนดพื้นที่การเรียนรู้และเชื่อมต่อแต่ละพื้นที่ด้วยเส้นทางเดินเท้าไปตามถนนสายต่างๆ ในเมืองหัวหิน ทำให้เห็นภาพของเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินมีลักษณะเป็นวงรอบที่ผ่านจุดสนใจของเมืองหัวหิน และแต่ละแห่งมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวของเมืองหัวหิน ซึ่งเหมาะสำหรับการศึกษาเรียนรู้ของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยว ในเรื่องข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของท้องถิ่นและการฝึกทักษะพิธีการมัคคุเทศก์ได้เป็นอย่างดี

3. การกำหนดประเด็นการเรียนรู้ในแต่ละพื้นที่

จากการกำหนดพื้นที่การเรียนรู้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 โซน ในแต่ละโซนมีจุดสนใจที่ต่างกัน ทั้งสภาพแวดล้อมและจำนวน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องกำหนดประเด็นการเรียนรู้ในแต่ละโซนแตกต่างกันด้วย แต่ยังคงรูปแบบการสื่อความหมายจุดสนใจหลักของแต่ละโซนแบบเชื่อมโยงสอดคล้องกันทุกโซน ประกอบกับการสื่อความหมายในจุดสนใจรอง ซึ่งเป็นการสนับสนุนหัวข้อเรื่องที่ต้องการสื่อความหมายให้มีความชัดเจนสมบูรณ์ขึ้น นอกจากนั้นยังเพิ่มเติมการสื่อความหมายในจุดสนใจพิเศษ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงหรือไม่เกี่ยวข้องหรือไม่เชื่อมโยงกับหัวข้อหลักหรือจุดสนใจหลักหรือจุดสนใจรองของแต่ละโซน แต่เหมาะสำหรับการเรียนรู้ ซึ่งอาจเป็นเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยที่น่าสนใจ สามารถนำมาสื่อความหมายในเชิงการท่องเที่ยวหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นได้

เนื่องจากการศึกษาในเชิงวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับการกำหนดเนื้อหาการสอนในรายวิชาหลักมัคคุเทศก์ ทำให้การกำหนดประเด็นการเรียนรู้ในเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินนั้น เป็นการสื่อความหมายทางวัฒนธรรม โดยใช้หัวข้อ “เมืองหัวหิน” เป็นหัวข้อหลัก และมีพื้นที่การเรียนรู้ 6 โซน โดยใช้ข้อมูลจากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ได้ทำการสอนนักศึกษาในรายวิชามัคคุเทศก์ 1 ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็นรายวิชาหลักมัคคุเทศก์ ในหลักสูตรปัจจุบัน เป็นเวลากว่า 15 ปี และได้พูดคุยสนทนากับคนในพื้นที่จนได้ข้อมูลและเกร็ดต่างๆ ของท้องถิ่นมาพอสมควร รวมทั้งการได้ทราบ

ถึงจุดสนใจต่างๆ ที่เหมาะสำหรับการสื่อความหมาย ประกอบกับข้อมูลด้านเอกสารที่ได้จากการอ่านหนังสือที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินหลายเล่ม เช่น ราชตรีประดับดาวที่หัวหิน ของ สรศัลย์ แผงสภา เป็นต้น ทำให้สามารถเลือกข้อมูลที่น่าสนใจ ที่สามารถนำมาใช้บรรยายตามจุดสนใจในเส้นทางได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งชื่อแต่ละโชนให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง ดังนี้

ภาพ 6: จุดหยุดบรรยายและจุดสนใจในโชนที่ 1
ที่มา: ภาพพื้นหลัง จาก Google Earth

1) โชนที่ 1 บริเวณท่าเทียบเรือประมงหัวหิน ให้ชื่อหัวข้อว่า “จุดเริ่มต้นเมืองหัวหิน”

ในโชนที่ 1 บริเวณท่าเทียบเรือประมงหัวหิน ใช้จุดหยุดบรรยายบนสะพานคอนกรีตทางเข้าท่าเทียบเรือประมงหัวหิน แจกคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน และอธิบายวิธีการใช้และวิธีการเดินศึกษาวัฒนธรรมเมืองหัวหิน ประกอบกับการใช้ชุดการเรียนรู้ี้ และมีการเรียนรู้ในหัวข้อ “จุดเริ่มต้นเมืองหัวหิน” โดยมีการให้ความรู้และสื่อความหมายในเรื่อง การเริ่มต้นตั้งรกรากของคนหัวหิน กลุ่มคนรุ่นแรกและต้นตระกูลคนหัวหิน ชุมชนเริ่มแรก ชุมชนปัจจุบัน คลองสมอเรียง จากนั้นเดินไปยังปลายสะพานท่าเทียบเรือหัวหิน และหยุดบรรยาย โดยมีการสื่อความหมายในเรื่อง การเปรียบเทียบการทำประมงแบบดั้งเดิมกับปัจจุบัน และท่าเทียบเรือประมงหัวหิน จากนั้นวกกลับ

ออกมาบริเวณเดิม แล้วเดินเข้าสู่ถนนนเรศดำริห์ ใช้จุดหยุดบรรยายบริเวณหัวถนนชมสินธุ์บรรจบกับ ถนนนเรศดำริห์ และบริเวณอาคารเก่าสองข้างถนนนเรศดำริห์ มีการสื่อความหมายในเรื่อง ชื่อของถนน นเรศดำริห์และชมสินธุ์ ชุมชนดอนอีเก็ง ชุมชนดอนกลาง ชุมชนดอนมะขาม กิจการร้านอาหารทะเล สถาปัตยกรรมของอาคารเก่าในพื้นที่ที่ยังปรากฏให้เห็น และลักษณะการตัดแปลงตกแต่งบางส่วน ของโครงสร้างอาคารให้เหมาะสมกับกิจการของบ้านนั้น โดยกำหนดจุดสนใจ ดังนี้

1.1) จุดสนใจหลัก คือ ท่าเทียบเรือประมงหัวหิน

1.2) จุดสนใจรอง คือ การเริ่มต้นตั้งรกรากของคนหัวหิน, กลุ่มคนรุ่นแรกและ ต้นตระกูลคนหัวหิน ชุมชนเริ่มแรก ชุมชนปัจจุบัน คลองสมอเรียง และการประมงดั้งเดิมและปัจจุบัน

1.3) จุดสนใจพิเศษ คือ ถนนนเรศดำริห์ กิจการร้านอาหารทะเล สถาปัตยกรรม อาคารเก่าในพื้นที่ริมถนนนเรศดำริห์

จากนั้นเดินเข้าสู่ถนนลงหาดหัวหินด้านกลุ่มศาลเจ้าพ่อสายน้ำเขียว เข้าสู่โซนที่ 2

ภาพ 7: จุดหยุดบรรยายและจุดสนใจในโซนที่ 2

ที่มา: ภาพพื้นหลัง จาก Google Earth

2) โซนที่ 2 บริเวณหาดหัวหิน ให้ชื่อหัวชื่อว่า “กบาลหอม”

ในโซนที่ 2 เริ่มต้นบรรยายที่กลุ่มศาลเจ้าพ่อสายน้ำเขียว ซึ่งเป็นจุดสนใจของโซน โดยมีการให้ความรู้และสื่อความหมายในเรื่อง กลุ่มศาลเจ้าพ่อสายน้ำเขียว จากนั้นเดินลงชายหาดหัวหิน

ใช้จุดหยุดบรรยายบริเวณบันไดทางลงหาดหน้าโรงแรมฮิลตัน มีการเรียนรู้ในหัวข้อ “กบาลทอม” มีการสื่อความหมายในเรื่อง การค้นพบหาดหัวหิน, และที่มาของชื่อหัวหิน เดินตามชายหาดมาถึงบริเวณที่มีกองหินใกล้กับทางลงหาดหัวหินด้านถนนดำเนินเกษม ใช้จุดหยุดบรรยายบริเวณหาดหัวหิน มีการสื่อความหมายในเรื่อง ลักษณะพิเศษของหาดหัวหิน และการให้บริการซีม้า ต่อจากนั้นเดินขึ้นทางลงหาดหัวหินด้านถนนดำเนินเกษม ใช้จุดหยุดบรรยายบริเวณหน้าโรงแรมเซนธาราแกรนด์หัวหิน ใกล้กับศาลาทางลงหาดหัวหินปลายถนนดำเนินเกษม มีการสื่อความหมายในเรื่อง ชื่อถนนดำเนินเกษม ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากหอยประดิษฐ์ ตำรวจท่องเที่ยว และที่พักตากอากาศแห่งแรกของประเทศไทย โดยกำหนดจุดสนใจ ดังนี้

2.1) จุดสนใจหลัก คือ หาดหัวหิน

2.2) จุดสนใจรอง คือ กลุ่มศาลเจ้าพ่อสายน้ำเขียว ที่พักตากอากาศแห่งแรกของไทย

2.3) จุดสนใจพิเศษ คือ การให้บริการซีม้า ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากหอยประดิษฐ์ และที่ทำการตำรวจท่องเที่ยว

จากนั้นเดินตามถนนดำเนินเกษม จนถึงแยกตัดกับถนนนเรศดำริห์ เลี้ยวขวาเข้าถนนนเรศดำริห์ ผ่านหน้าโรงแรมฮิลตันหัวหิน เข้าสู่โซนที่ 3

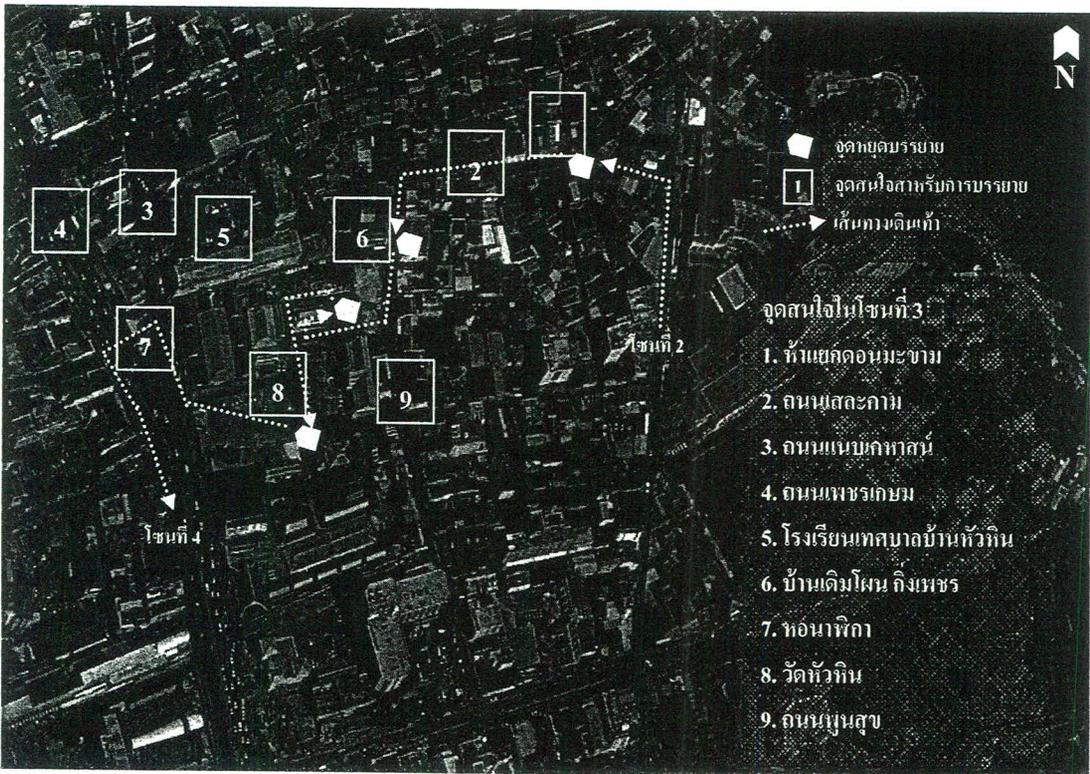
3) โซนที่ 3 บริเวณวัดหัวหิน ให้ชื่อหัวข้อว่า “ศูนย์รวมจิตใจคนหัวหิน”

ในโซนที่ 3 บริเวณวัดหัวหิน มีการเรียนรู้ในหัวข้อ “ศูนย์รวมจิตใจคนหัวหิน” โดยเดินต่อจากหน้าโรงแรมฮิลตันหัวหิน แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าถนนเสละคามตรงมุมร้านข้าวเหนียวมะม่วงป่าเจ็ญ จนถึงห้าแยกดอนมะขาม ซึ่งใช้เป็นจุดหยุดบรรยาย มีการสื่อความหมายในเรื่อง ตลาดต้นมะขาม ชื่อถนนเสละคาม จากนั้นเดินต่อไปตามถนนเสละคาม จนถึงแยกตัดกับถนนพูลสุข เลี้ยวซ้ายไปตามถนนพูลสุข ผ่านบ้านโผน กิ่งเพชร ใช้บริเวณหน้าบ้านเดิมของโผน กิ่งเพชร เป็นจุดหยุดบรรยาย โดยมีการสื่อความหมายในเรื่อง บ้านเดิมของโผน กิ่งเพชร และชื่อถนนพูลสุข เดินต่อจนถึงทางเข้าวัดหัวหิน เข้าวัดไปที่อุโบสถของวัดหัวหิน บรรยายเรื่อง “ศูนย์รวมจิตใจคนหัวหิน” โดยใช้บริเวณหน้าอุโบสถวัดหัวหินเป็นจุดหยุดบรรยาย และสื่อความหมายในเรื่อง การสร้างวัดหัวหิน หลวงพ่อนาคสิ่งสำคัญภายในวัดหัวหิน หอนาฬิกาหัวหิน และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โดยกำหนดจุดสนใจ ดังนี้

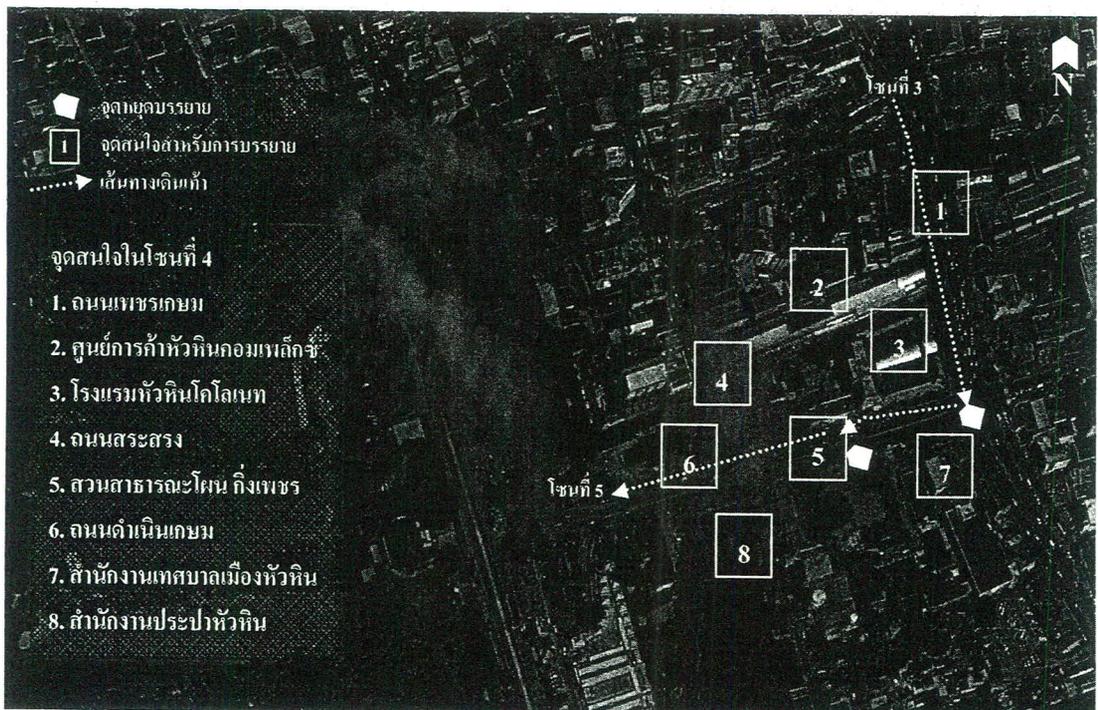
3.1) จุดสนใจหลัก คือ วัดหัวหิน

3.2) จุดสนใจรอง คือ ถนนเสละคาม ถนนพูลสุข และตลาดต้นมะขาม

3.3) จุดสนใจพิเศษ คือ บ้านโผน กิ่งเพชร และหอนาฬิกาหัวหิน

ภาพ 8: จุดหยุดบรรยายและจุดสนใจในโซนที่ 3
ที่มา: ภาพพื้นหลัง จาก Google Earth

ภาพ 9: จุดหยุดบรรยายและจุดสนใจในโซนที่ 4
ที่มา: ภาพพื้นหลัง จาก Google Earth

4) โซนที่ 4 บริเวณสวนสาธารณะโผน กิ่งเพชร ให้ชื่อหัวข้อว่า “นักสู้แชมเปียนโลก”

เมื่อเดินออกจากวัดหัวหินด้านถนนเพชรเกษมให้เลี้ยวขวาไปเล็กน้อยแล้วข้ามถนนแบบเคหาสน์ไปยังหอนาฬิกาและศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ให้นักศึกษาแวะเข้าชมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ จากนั้นข้ามถนนเพชรเกษม แล้วเลี้ยวซ้ายเดินไปตามถนนเพชรเกษม ผ่านถนนอำนวยสินธุ์ เข้าสู่โซนที่ 4 ผ่านศูนย์การค้าหัวหินคอมเพล็กซ์ จนถึงทางแยกตัดกับถนนดำเนินเกษม ข้ามถนนดำเนินเกษม ไปที่หน้าสำนักงานเทศบาลเมืองหัวหิน ใช้บริเวณหน้าสำนักงานเทศบาลเมืองหัวหินเป็นจุดหยุดบรรยาย โดยมีการสื่อความหมายในเรื่อง เทศบาลเมืองหัวหิน และส่วนราชการใกล้เคียง จากนั้นเดินตามถนนดำเนินเกษม ไปยังสวนสาธารณะโผน กิ่งเพชร ใช้บริเวณอนุสาวรีย์โผน กิ่งเพชร เป็นจุดหยุดบรรยาย มีการเรียนรู้ในหัวข้อ “แชมเปียนโลกขวัญใจชาวหัวหิน” โดยมีการให้ความรู้และสื่อความหมายในเรื่อง โผน กิ่งเพชร สวนสาธารณะโผน กิ่งเพชร และที่ทำการเทศบาลแห่งแรกของประเทศไทย โดยกำหนดจุดสนใจ ดังนี้

4.1) จุดสนใจหลัก คือ อนุสาวรีย์โผน กิ่งเพชร

4.2) จุดสนใจรอง คือ สวนสาธารณะโผน กิ่งเพชร สำนักงานเทศบาลเมืองหัวหิน ถนนเพชรเกษม และส่วนราชการใกล้เคียงกับสำนักงานเทศบาลเมืองหัวหิน

4.3) จุดสนใจพิเศษ คือ ย่านศูนย์การค้าที่อยู่ในพื้นที่โซนที่ 4

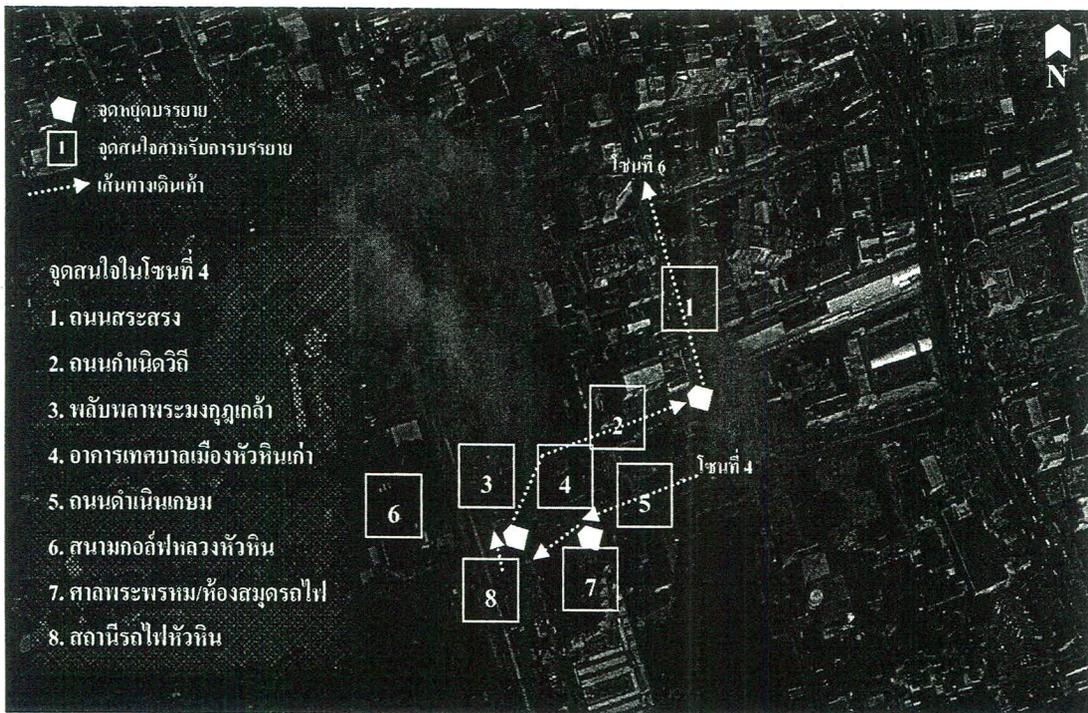
5) โซนที่ 5 บริเวณสถานีรถไฟหัวหิน ให้ชื่อหัวข้อว่า “สถานีรถไฟที่สวยงามที่สุด”

เดินจากสวนสาธารณะโผน กิ่งเพชร ผ่านสำนักงานประปาเทศบาลเมืองหัวหิน เข้าสู่โซนที่ 5 ใช้บริเวณศาลพระพรหม เป็นจุดหยุดบรรยาย มีการสื่อความหมายในเรื่อง ศาลพระพรหม และห้องสมุดรถไฟสีรินธร จากนั้นเข้าไปในสถานีรถไฟหัวหิน ใช้บริเวณพลับพลาพระมงกุฎเกล้า เป็นจุดหยุดบรรยาย มีการเรียนรู้ในหัวข้อ “สถานีรถไฟที่สวยงามที่สุด” โดยมีการสื่อความหมายในเรื่อง สถานีรถไฟหัวหิน กิจการรถไฟไทย พลับพลาพระมงกุฎเกล้า หัวรถจักรไอน้ำ และสนามกอล์ฟหลวงหัวหิน เมื่อออกจากสถานีรถไฟหัวหิน ข้ามถนนพระปกเกล้า เข้าสู่ถนนกำเนิดวิถี ใช้บริเวณใกล้กับทางแยกตัดกับถนนสระสง เป็นจุดหยุดบรรยาย มีการสื่อความหมายในเรื่อง ชื่อถนนกำเนิดวิถี และถนนสระสง จากนั้นเลี้ยวซ้ายเดินตามถนนสระสง ผ่านแยกตัดกับถนนอำนวยสินธุ์ เข้าสู่ โซนที่ 6 โดยกำหนดจุดสนใจ ดังนี้

5.1) จุดสนใจหลัก คือ สถานีรถไฟหัวหิน

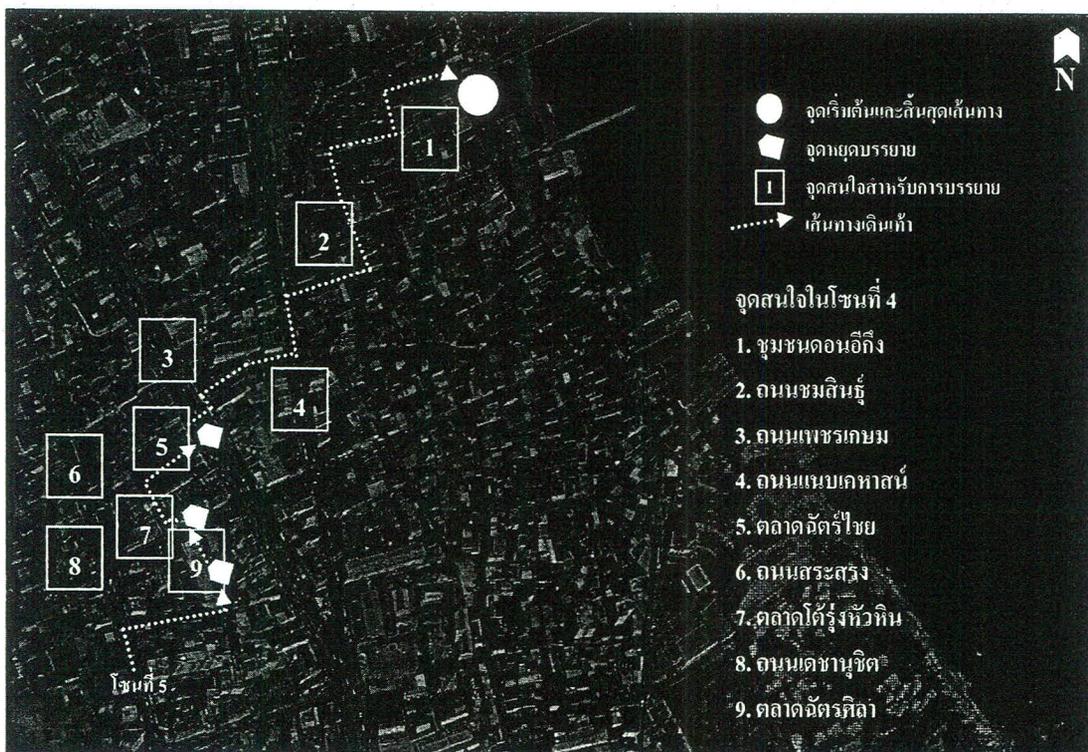
5.2) จุดสนใจรอง คือ กิจการรถไฟไทย, พลับพลาพระมงกุฎเกล้า, หัวรถจักรไอน้ำ, ห้องสมุดรถไฟหัวหิน, ศาลพระพรหม, สนามกอล์ฟหลวงหัวหิน, ถนนกำเนิดวิถี และถนนสระสง

5.3) จุดสนใจพิเศษ คือ หอประแจ, ป้ายสถานีรถไฟหัวหิน, โล่รางวัลอาคารอนุรักษ์ดีเด่น, รั้ววังรถไฟ และต้นจามจุรี

ภาพ 10: จุดหยุดบรรยายและจุดสนใจในโซนที่ 5

ที่มา: ภาพพื้นหลัง จาก Google Earth

ภาพ 11: จุดหยุดบรรยายและจุดสนใจในโซนที่ 6

ที่มา: ภาพพื้นหลัง จาก Google Earth

6) โซนที่ 6 บริเวณตลาดฉัตรไชย ให้ชื่อหัวข้อว่า “ตลาด 7 โค้ง”

เมื่อเดินทางถนนสระสงจนถึง ขอยไม่มีชื่อเยื้องท่ารถปรับอากาศ กรุงเทพฯ-หัวหิน-ปราณบุรี ให้ข้ามถนนสระสงแล้วเดินเข้าไป จนสุดขอยแล้วเลี้ยวซ้าย จะเห็นทางเข้าตลาดฉัตรศิลา เข้าไปในตลาดและใช้เป็นจุดหยุดบรรยาย โดยมีการสื่อความหมายในเรื่อง ตลาดฉัตรศิลา และพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหัวหิน จากนั้นเดินออกไปยังถนนเดชาอนุชิต ใช้บริเวณถนนเดชาอนุชิตเป็นจุดหยุดบรรยาย มีการสื่อความหมายเรื่อง ชื่อถนนเดชาอนุชิต และตลาดโต้รุ่งหัวหิน จากนั้นข้ามถนนเดชาอนุชิต เข้าไปยังโซนตลาดสดของตลาดฉัตรไชย แล้วเดินผ่านตลาดไปยังทางเข้าตลาดด้านถนนเพชรเกษม ใช้บริเวณป้ายหน้าทางเข้าตลาดฉัตรไชย เป็นจุดหยุดบรรยาย โดยมีการเรียนรู้ในหัวข้อ “ตลาด 7 โค้ง” และสื่อความหมายในเรื่อง ตลาดฉัตรไชย จากนั้นข้ามถนนเพชรเกษม แล้วเข้าซอยหัวหิน 55/2 ไปออกถนนแนบเคหาสน์ เลี้ยวซ้าย ข้ามถนนแนบเคหาสน์ เข้าซอยแพร่พันธ์ ถึงสี่แยกแรก เลี้ยวซ้ายไปออกถนนชมสินธุ์ ข้ามถนนชมสินธุ์ เข้าไปยังชุมชนดอนอีเก็ง ไปออกยังท่าเทียบเรือประมงหัวหิน ใช้บริเวณท่าเทียบเรือหัวหิน เป็นจุดหยุดบรรยายสรุป โดยกำหนดจุดสนใจ ดังนี้

- 6.1) จุดสนใจหลัก คือ ตลาดฉัตรไชย
- 6.2) จุดสนใจรอง คือ ตลาดโต้รุ่งหัวหิน ถนนเดชาอนุชิต และชุมชนดอนอีเก็ง
- 6.3) จุดสนใจพิเศษ คือ ตลาดฉัตรศิลา

ตาราง 4: จำนวนจุดหยุดบรรยายและจุดสนใจสำหรับบรรยายในแต่ละพื้นที่การเรียนรู้

พื้นที่เรียนรู้	จุดหยุดบรรยายหลัก	จุดหยุดบรรยายรอง	จุดสนใจสำหรับบรรยาย
โซนที่ 1	1	3	10
โซนที่ 2	1	3	6
โซนที่ 3	1	3	7
โซนที่ 4	1	1	5
โซนที่ 5	1	2	14
โซนที่ 6	1	2	5
รวม	6	14	47

จากการกำหนดจุดสนใจที่จะใช้เป็นข้อมูลในการเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน พบว่ามีจุดหยุดบรรยายในโซนที่ 1 จำนวน 4 จุด โซนที่ 2 จำนวน 4 จุด โซนที่ 3 จำนวน 4 จุด โซนที่ 4 จำนวน 2 จุด โซนที่ 5 จำนวน 3 จุด และโซนที่ 6 จำนวน 3 จุด เป็นจุดหยุดบรรยายหลัก 6 จุด และจุดหยุดบรรยายรอง 14 จุด รวมจุดหยุดบรรยายทั้งหมด 20 จุด และมีสิ่งสนใจที่ใช้บรรยายในโซนที่ 1 จำนวน 10 แห่ง โซนที่ 2 จำนวน 6 แห่ง โซนที่ 3 จำนวน 7 แห่ง โซนที่ 4 จำนวน 5 แห่ง โซนที่ 5 จำนวน 14 แห่ง และโซนที่ 6 จำนวน 5 แห่ง รวมจุดสนใจทั้งหมด จำนวน 47 แห่ง ทั้งนี้ ยังมี

เกร็ดความรู้ที่อาจมีการบรรยายเพิ่มเติมโดยไม่ได้เป็นข้อมูลที่บรรจุไว้ในชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ซึ่งผู้สอนอาจบรรยายเพิ่มเติมระหว่างการเดินผ่านสิ่งที่น่าสนใจเหล่านั้น ดังตาราง 4

4. การทดสอบเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ด้วยการเดินเท้าจับเวลา ซึ่งทำการเดิน 2 รอบแล้วหาค่าเฉลี่ยของเวลาที่ได้ และวัดระยะทางด้วยการใช้รถจักรยานยนต์ขับไปตามเส้นทางแล้ววัดจากมาตรวัดระยะทางของรถ โดยในบางเส้นทางไม่สามารถนำรถจักรยานยนต์ขับไปได้ เนื่องจากเป็นหาดทรายไม่มีทางสำหรับสัญจรด้วยจักรยานยนต์ ซึ่งเป็นช่วงกลุ่มศาลเจ้าพ่อสายน้ำเขียวถึงทางลงหาดหัวหินด้านถนนดำเนินเกษม และบริเวณที่ต้องเข้าไปในสถานที่ที่รถจักรยานยนต์ไม่ได้รับอนุญาตให้ขับผ่าน เช่น ในตลาดฉัตรไชย และตลาดฉัตรศิลา เป็นต้น จึงใช้ค่าระยะทางที่ได้โดยการประมาณระยะทาง แล้วนำมาเปรียบเทียบกับระยะทางที่วัดได้จากการใช้โปรแกรมแผนที่ของ Google Earth ที่ได้ระยะทางประมาณ 4.2 กิโลเมตร ซึ่งได้วัดระยะไว้แล้วในขั้นการกำหนดพื้นที่การเรียนรู้

สำหรับการวัดระยะทางด้วยการใช้จักรยานยนต์ขับไปตามเส้นทางและวัดระยะทางจากการอ่านมาตรวัดระยะของจักรยานยนต์ พบว่า เส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินที่กำหนดมีระยะทางประมาณ 4.5 กิโลเมตร เมื่อเทียบกับการวัดจากโปรแกรมแผนที่ของ Google Earth ที่ประมาณระยะทางไว้ 4.2 กิโลเมตร จึงมีความใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ ทั้งการวัดระยะทางด้วยรถจักรยานยนต์และการวัดด้วยโปรแกรมแผนที่ ต่างมีความคลาดเคลื่อนทั้งสองวิธี เนื่องจากการวัดระยะทางด้วยรถจักรยานยนต์ไม่สามารถขับไปตามเส้นทางได้ตลอดเส้นทาง ส่วนการวัดระยะทางด้วยโปรแกรมแผนที่ของ Google Earth ก็ระบุระยะทางจริงได้เพียงคร่าวๆ เท่านั้น ผู้วิจัยจึงประมาณระยะทางของเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินโดยอิงวิธีการวัดระยะทางด้วยจักรยานยนต์ เนื่องจากเป็นการวัดระยะทางในพื้นที่จริง ซึ่งได้ระยะทางประมาณ 4.5 กิโลเมตร

ตาราง 5: การวัดระยะทางและการจับเวลาเส้นทาง

การวัด	วัดจากโปรแกรมแผนที่ Google Earth	วัดจากมาตรวัดของรถจักรยานยนต์	ใช้ระยะทางประมาณ	
ระยะทาง	4.2 ก.ม.	4.5 ก.ม.	4.5 ก.ม.	
การวัดที่ 4.5 ก.ม.	วัดจากการคำนวณความเร็วคนเดินปกติ 4 กม./ชม.	วัดจากการเดินจับเวลา รอบที่ 1	วัดจากการเดินจับเวลา รอบที่ 2	เฉลี่ยใช้เวลาประมาณ
ระยะเวลา	68 นาที	102 นาที	90 นาที	87 นาที

จากการวัดระยะเวลาด้วยการเดินเท้าจับเวลาตามเส้นทางโดยใช้นาฬิกาจับเวลา ซึ่งไม่นับเวลาในช่วงที่หยุดพัก และใช้ความเร็วในการเดินของคนปกติ พบว่า การเดินเท้าตลอดเส้นทางใช้เวลาในรอบที่ 1 เวลา 102 นาที หรือ 1 ชั่วโมง 42 นาที ในรอบที่ 2 เวลา 90 นาที หรือ 1 ชั่วโมง 30 นาที เมื่อเทียบกับการเดินของคนปกติที่ความเร็ว 4 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ดังนั้นระยะทาง 4.5 กิโลเมตร จึงควรใช้เวลาประมาณ 68 นาที หรือ 1 ชั่วโมงกับ 8 นาที เฉลี่ยเวลาของทั้งสามตัวเลข ทำให้ใช้เวลาประมาณ 87 นาที หรือ 1 ชั่วโมง 27 นาที $[(102+90+68)/3]$ ดังตาราง 5 ซึ่งในการเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินในการเรียนการสอนจริง ต้องเพิ่มเวลาของการหยุดบรรยายในสถานที่ต่างๆ รวมทั้งเวลาพักด้วย

การใช้เวลาในการบรรยายและทำกิจกรรมในบริเวณจุดหยุดบรรยายสำหรับจุดสนใจในแต่ละโซน กำหนดโดย ในโซนที่ 1 มีจุดหยุดบรรยาย 4 จุด ใช้เวลาในจุดเริ่มต้น 30 นาที ใช้เวลาในจุดบรรยายหลักบริเวณทางเข้าท่าเทียบเรือประมงหัวหิน 20 นาที และใช้เวลาในจุดบรรยายรองอีก 2 จุด จุดละ 5 นาที ดังนั้นใช้เวลาหยุดบรรยายในโซนที่ 1 รวม 60 นาที หรือ 1 ชั่วโมง ในโซนที่ 2 มีจุดหยุดบรรยาย 4 จุด ใช้เวลาในจุดบรรยายหลักบริเวณบันไดทางลงหาดหัวหินหน้าโรงแรมฮิลตัน 20 นาที ใช้เวลาในจุดบรรยายรองอีก 3 จุด จุดละ 5 นาที ใช้เวลาหยุดบรรยายในโซนที่ 2 รวม 35 นาที ในโซนที่ 3 มีจุดหยุดบรรยาย 4 จุด ใช้เวลาในจุดบรรยายหลักบริเวณวิหารหลวงพ่อนาค ในวัดหัวหิน 20 นาที ใช้เวลาในจุดบรรยายรองอีก 3 จุด จุดละ 5 นาที ใช้เวลาหยุดบรรยายในโซนที่ 3 รวม 35 นาที ในโซนที่ 4 มีจุดหยุดบรรยาย 2 จุด ใช้เวลาในจุดบรรยายหลักบริเวณอนุสาวรีย์ผืน กิ่งเพชร 20 นาที ใช้เวลาในจุดบรรยายรองอีก 1 จุด 5 นาที ใช้เวลาหยุดบรรยายในโซนที่ 4 รวม 25 นาที ในโซนที่ 5 มีจุดหยุดบรรยาย 3 จุด ใช้เวลาในจุดบรรยายหลักบริเวณสถานีรถไฟหัวหิน 20 นาที ใช้เวลาในจุดบรรยายรองอีก 2 จุด จุดละ 5 นาที ใช้เวลาหยุดบรรยายในโซนที่ 5 รวม 30 นาที ในโซนที่ 6 มีจุดหยุดบรรยาย 3 จุด ใช้เวลาในจุดบรรยายหลักบริเวณหน้าตลาดฉัตรไชยด้านถนนเพชรเกษม 20 นาที ใช้เวลาในจุดบรรยายรองอีก 2 จุด จุดละ 5 นาที ใช้เวลาหยุดบรรยายในโซนที่ 6 รวม 30 นาที รวมใช้เวลาในการหยุดบรรยายทั้ง 6 โซน เป็นเวลา 215 นาที หรือ 3 ชั่วโมง 35 นาที และให้เวลาหยุดพักรับประทานอาหารกลางวัน 1 ชั่วโมง ดังนั้นเมื่อรวมเวลาของการเดินตามเส้นทาง การหยุดบรรยาย และการหยุดพักรับประทานอาหารกลางวัน จึงใช้เวลาทั้งสิ้น 6 ชั่วโมง กับ 2 นาที $(1.27+3.35+1.00)$ คิดเป็นประมาณ 6 ชั่วโมง

จากการคำนวณการใช้เวลาในการเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ซึ่งใช้เวลาทั้งสิ้นประมาณ 6 ชั่วโมง ดังนั้นหากเริ่มต้นตามเวลาที่กำหนดในตารางสอนปกติ โดยเริ่มตั้งแต่เวลา 08.30 น. จะทำให้เสร็จสิ้นการเรียนรู้ในเวลา 14.30 น. ซึ่งสอดคล้องกับเวลาในตารางสอนปกติที่ระบุการเรียนการสอนในรายวิชาหลักมัธยมศึกษาที่มีหน่วยกิต 3(1-4-4) โดยเริ่มสอนตั้งแต่ 08.30 น. จนถึง 11.30 น. แล้วพักกลางวัน จากนั้นเริ่มการเรียนการสอนในช่วงบ่ายเวลา 13.00 น. สิ้นสุดการเรียน

การสอนในเวลา 15.00 น. ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน จึงอาจให้นักศึกษาเริ่มต้นการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ตั้งแต่เวลา 08.00 น. หรือก่อนหน้านั้น แล้วเผื่อเวลาสำหรับการหยุดพักที่มากกว่าที่กำหนดไว้ หรือการเพิ่มเติมการบรรยายในสิ่งที่น่าสนใจเพิ่มเติมอีกประมาณ 1 ชั่วโมง ก็จะทำให้เสร็จสิ้นการเรียนรู้ได้ในเวลา 15.00 น. เท่ากัน ซึ่งการเริ่มต้นการเรียนรู้ อาจเริ่มต้นเร็วกว่า 08.00 น. ได้เนื่องจากอากาศที่ร้อนการเริ่มต้นแต่เช้าทำให้มีเวลาอยู่กลางแจ้งน้อยลง และอาจเสร็จสิ้นช้ากว่า 15.00 น. เนื่องจากความยืดหยุ่นของการบรรยายและการหยุดพักเหนื่อย

5. การออกแบบคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน

1) ขนาด: คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน เป็นเอกสารประกอบการบรรยายภาคสนามในพื้นที่จริงของรายวิชาหลักมัคคุเทศก์ ซึ่งใช้เมืองหัวหินเป็นพื้นที่ศึกษา จัดทำเป็นคู่มือที่มีขนาด 21*29.7 ซม. หรือขนาด A4 ซึ่งเป็นขนาดที่จัดทำงานด้วยศักยภาพของการผลิตของงานเอกสารการพิมพ์ที่มีอยู่ในคณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว

2) รูปแบบ: คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน จะมีปกเป็นกระดาษหนา ขนาด 120 แกรม ส่วนกระดาษในเล่มใช้กระดาษขนาด 80 แกรม เย็บข้างและปิดสันด้วยกระดาษหรือแล็กซีน ใช้พื้นที่กระดาษทั้งด้านหน้าและหลัง ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ของคู่มือ ตั้งแต่ ปกหน้าและปกหลัง คำนำ สารบัญ แบ่งบทออกเป็น 8 บท ประกอบด้วยบทนำ เป็นบทที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเมืองหัวหิน กับ 6 บทสำหรับแต่ละโซนการเรียนรู้ เป็นบทที่มีเนื้อหาที่ระบุหัวข้อการเรียนรู้ และข้อมูลของสถานที่สำคัญในแต่ละโซน รวมทั้งกิจกรรมถาม-ตอบ ถ่ายภาพ และบันทึกช่วยจำของนักศึกษา และบทสุดท้าย เป็นบทสรุปที่เป็นบรรณานุกรมและแหล่งค้นคว้าต่อยอดการเรียนรู้หลังจากเสร็จสิ้นการเรียนรู้ด้วยการเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินแล้ว

3) จำนวนหน้า: จำนวนหน้าของคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ประกอบด้วย ปกหน้านอก ปกหน้าใน ปกหลังใน และปกหลัง รวม 4 หน้า แผ่นรองปกหน้า และปกหลัง รวม 4 หน้า คำนำและสารบัญรวม 2 หน้า บทนำรวม 6 หน้า ส่วน 6 บทสำหรับ 6 โซน มีบทละ 10 หน้า รวม 60 หน้า และบทสรุป 4 หน้า รวมทั้งสิ้น 74 หน้า

4) ข้อมูล: การให้ข้อมูลในคู่มือ แบ่งเป็นการให้ข้อมูลตามบท โดยในบทนำเป็นการให้ข้อมูลทั่วไป เป็นข้อมูลพื้นฐานเชิงกว้าง ที่ตีกรอบการทำความเข้าใจบริบทของท้องถิ่นทั่วไปก่อน จากนั้นในบทที่ต้องเรียนรู้ในแต่ละโซนจะเป็นการให้ข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีปริมาณน้อยพออ่านได้เข้าใจ แต่ให้ติดตามด้วยการทำความเข้าใจข้อมูลในคู่มือประกอบกับการบรรยายของผู้สอน นอกจากนั้นยังประกอบด้วยข้อมูลที่ได้จากการสอบถามคนในท้องถิ่นที่อาจพบเจอในระหว่างการเรียนรู้ในภาคสนาม และในบทสุดท้าย เป็นบทสรุป จะเป็นข้อมูลในภาพรวมของการเรียนรู้และการต่อยอดการเรียนรู้ในแหล่งข้อมูลนำเสนอ

5) ตัวอักษร: ในบทนำและบทสรุป รวมคำนำ และสารบัญ จะใช้อักษรที่เป็นทางการ โดยจะใช้ฟอนท์ THSarabunPSK ขนาดของ Point ตามความเหมาะสมของตำแหน่งอักษร ส่วนในบทการเรียนรู้ในแต่ละโซนนั้น ใช้ตัวอักษรที่หลากหลาย ทั้งตัวอักษรที่เป็นทางการและตัวอักษรประดิษฐ์ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้กับคู่มือการเรียนรู้

6) ภาพประกอบ: เป็นภาพที่ผู้วิจัยบันทึกภาพนิ่งด้วยตนเอง แล้วนำมาใช้โดยการปรับแต่งในด้านความคมชัดและสีสันทัน ตามความสามารถของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยทั้งหมดจะถูกปรับแต่งให้เป็นภาพขาว-ดำ และบางภาพจะปรับแต่งด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop CS5 ทำให้ได้ภาพแนวศิลปะ สำหรับการเล่าเรื่องและประกอบในคู่มือ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจด้านภาพให้มากขึ้น รวมถึงการเพิ่มความมีศิลปะในการผลิตคู่มือที่เป็นเอกสารกระดาษด้วย

7) วิธีการใช้คู่มือ: สำหรับวิธีการใช้คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน จะถูกบรรจุไว้ในหน้าแผ่นรองปกหน้า โดยระบุรายละเอียดของระยะทางและการใช้เวลาในการเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินตามเส้นทาง การบันทึกช่วยจำ และการถ่ายภาพเปรียบเทียบ เพื่อนำมาติดในช่องติดภาพ การนำกลับไปจัดตรวจสอบความเรียบร้อย และการส่งตรวจ ซึ่งการใช้คู่มือจะถูกอธิบายโดยผู้สอนก่อนการเรียนรู้ในพื้นที่จริง

8) กิจกรรม: มีการระบุกิจกรรม โดยมีกิจกรรมอยู่ 4 กิจกรรม ได้แก่ การอ่านทำความเข้าใจข้อมูล การบันทึกช่วยจำ การฟังบรรยายจากผู้สอนประกอบกับข้อมูลในคู่มือ และการถ่ายภาพกับสถานที่ที่ใช้สำหรับการเปรียบเทียบหรือการได้พบกับสิ่งที่ถูกนำมาจัดทำเป็นปริศนาให้ค้นหา

9) การจำหน่าย: เนื่องจากวัตถุประสงค์หลักคือ การใช้เป็นคู่มือการเรียนรู้ ซึ่งนักศึกษาต้องปฏิบัติตามกิจกรรมที่ระบุ รวมทั้งการบันทึกช่วยจำและถ่ายภาพด้วยตัวนักศึกษาเอง จึงควรให้คู่มือเป็นผลงานของนักศึกษา ที่สามารถนำเก็บไว้ใช้ประโยชน์ ทั้งในการทดสอบและการฝึกปฏิบัติ รวมถึงการนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคต หากนักศึกษามีโอกาสทำงานด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองหัวหิน ดังนั้นจึงต้องนำส่งคู่มือการเรียนรู้นี้กลับคืนให้นักศึกษาหลังการส่งตรวจแล้ว ประกอบกับการผลิตคู่มือใช้วัสดุดีบและสินทรัพย์ของราชการ โดยผลิตที่งานเอกสารการพิมพ์คณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว มีต้นทุนการผลิตโดยใช้กระดาษ เครื่องพิมพ์ เครื่องทำสำเนา และสาธารณูปโภคพื้นฐาน จึงคิดค่าดำเนินการผลิตคู่มือในราคาต้นทุน โดยคิดการทำสำเนาหน้าละ 0.50 บาท จำนวน 70 หน้า เป็นเงิน 35.- บาท และค่าสาธารณูปโภคอื่นๆ อีก 15.- บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้นเล่มละ 50.- บาท (ร่างคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินจัดทำตัวอย่างไว้ในภาคผนวก) เงินที่เกิดจากการจำหน่ายคู่มือเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินให้กับนักศึกษา ผู้สอนรับผิดชอบในการนำส่งงานการเงิน ฝ่ายบริหารและวางแผน คณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว เพื่อใช้ในการบริหารจัดการงานของคณะฯ ต่อไป ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

6. การตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน โดยการตรวจสอบความถูกต้องด้านข้อมูล รูปแบบ และการพิสูจน์อักษร ซึ่งทำการตรวจสอบเบื้องต้นก่อนพิมพ์เล่มและทำสำเนาด้วยตัวผู้วิจัยเอง จากนั้นทำการผลิตร่างคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน จำนวน 10 เล่ม ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 ท่าน พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม โดยให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในแบบตรวจสอบ ซึ่งผลของการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏว่า มีความพึงพอใจเฉลี่ย 4.04 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.8 อยู่ในระดับ พึงพอใจมาก ดังตาราง 4-4

ตาราง 6: ความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบร่างคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน

ความพึงพอใจ ผู้เชี่ยวชาญ	ข้อมูล	รูปเล่ม	การ นำเสนอ	ขนาด	กิจกรรม	รวม	เฉลี่ย
1	4	4	4	3	5	20	4.00
2	4	5	5	4	4	22	4.40
3	4	3	4	3	4	18	3.60
4	4	4	4	4	4	20	4.00
5	3	3	4	3	4	17	3.40
6	5	4	5	5	3	22	4.40
7	5	5	5	4	5	24	4.80
8	4	4	5	4	4	21	4.20
9	4	4	4	3	5	20	4.00
10	4	4	4	3	3	18	3.60
รวม	41	40	44	36	41	202	40.40
เฉลี่ย	4.10	4.00	4.40	3.60	4.10	20.20	4.04

จากตาราง 6 จะเห็นได้ว่า คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ได้รับความพึงพอใจในด้านการนำเสนอมากที่สุด โดยได้คะแนน 4.40 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88 จัดอยู่ในเกณฑ์ พอใจมากที่สุด ส่วนเรื่องของขนาดได้รับความพึงพอใจน้อยที่สุด แต่อยู่ในเกณฑ์ พอใจมาก โดยได้คะแนน 3.60 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 72 แสดงให้เห็นว่าควรมีการปรับปรุงในเรื่องขนาดของคู่มือ โดยการจัดทำให้มีขนาดเล็กลงเพื่อสะดวกในการพกพา

ตาราง 7: ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความเหมาะสมในการใช้คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่น
เมืองหัวหิน

ผู้เชี่ยวชาญ	ความเหมาะสม	เนื้อหา	รูปแบบ	การพิสูจน์อักษร	รวม	เฉลี่ย
1		4	4	4	12	4.00
2		4	5	4	13	4.33
3		4	5	5	14	4.67
4		4	4	4	12	4.00
5		3	4	4	11	3.67
6		4	4	5	13	4.33
7		4	5	5	14	4.67
8		4	4	4	12	4.00
9		4	4	5	13	4.33
10		4	3	5	12	4.00
รวม		39	42	45	126	42.00
เฉลี่ย		3.90	4.20	4.50	12.60	4.20

ตาราง 8: คะแนนในภาพรวมของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อร่างคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน

ผู้เชี่ยวชาญ	ภาพรวม	ความพึงพอใจ	ความเหมาะสม	รวม	เฉลี่ย
1		4.00	4.00	8.00	4.00
2		4.40	4.33	8.73	4.36
3		3.60	4.67	8.27	4.14
4		4.00	4.00	8.00	4.00
5		4.40	3.67	8.07	4.04
6		3.40	4.33	7.73	3.86
7		4.80	4.67	9.47	4.74
8		4.20	4.00	8.20	4.10
9		4.00	4.33	8.33	4.16
10		3.60	4.00	7.60	3.80
รวม		40.40	42.00	82.40	41.20
เฉลี่ย		4.04	4.20	8.24	4.12

ในด้านความเหมาะสมสำหรับการใช้ประกอบการเรียนการสอน ได้คะแนนเฉลี่ย 4.20 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84 จัดอยู่ในระดับ เหมาะสมมาก ดังตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ร่างคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินมีความเหมาะสมสำหรับการใช้ประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาหลักมัธยมศึกษา ในระดับ มาก และมีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของการตรวจสอบที่ 4.12 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.4 จัดอยู่ในระดับ มาก เช่นกัน ดังตาราง 8

สำหรับการตรวจสอบพบว่า มีการผิดพลาดด้านการพิสูจน์อักษรอยู่บ้าง ซึ่งสามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้ตามคำแนะนำ ส่วนข้อเสนอแนะให้ผู้วิจัยทำรูปเล่มคู่มือให้มีขนาดเล็กกว่านี้ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถพกพาไปได้สะดวกขึ้น ในกรณีนี้ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากกระบวนการผลิตที่มีข้อจำกัด ซึ่งสามารถผลิตเล่มคู่มือที่มีขนาด A4 ได้สะดวกและเหมาะสมกับความสามารถในการผลิตเอกสารของงานเอกสารการพิมพ์ของคณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยวมากกว่า

7. การวิเคราะห์ความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน

หลังจากผ่านการประเมินและได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ที่เป็นข้อมูลสำหรับนำมาปรับปรุง แล้วผลิตคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ที่ปรับปรุงแล้วอีกจำนวน 9 เล่ม สำหรับให้นักศึกษากลุ่มทดลอง จำนวน 9 คน ทำการทดสอบการใช้คู่มือนี้ โดยให้นักศึกษากลุ่มทดลองเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินประกอบกับคู่มือและผู้วิจัยทำการบรรยายในจุดหยุดบรรยายและจุดสนใจในโซนต่างๆ ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่จะใช้กับนักศึกษาจริงต่อไป

การดำเนินการเริ่มต้นด้วยการให้นักศึกษากลุ่มทดลองทำแบบทดสอบความรู้ก่อนการเรียนรู้ ด้วยข้อคำถามแบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ เกี่ยวกับความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเมืองหัวหิน จากนั้นให้นักศึกษากลุ่มทดลองเดินศึกษาตามเส้นทาง โดยผู้วิจัยเป็นผู้บรรยายตามหัวข้อที่กำหนดในคู่มือ และทำแบบทดสอบของแต่ละหัวข้อในคู่มือ จำนวน 6 หัวข้อ หัวข้อละ 10 ข้อคำถาม จากนั้นในช่วงท้ายให้นักศึกษากลุ่มทดลองทำแบบทดสอบความรู้หลังการเรียนรู้ ด้วยคำถามเดียวกับแบบทดสอบความรู้ก่อนการเรียนรู้ จากนั้นนำผลการทดสอบความรู้หลังการเรียนรู้มาเทียบกับผลการทดสอบก่อนการเรียนรู้ปรากฏว่า นักศึกษากลุ่มทดลอง สามารถทำคะแนนการทดสอบหลังการเรียนรู้ได้เฉลี่ย 18.11 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.56 ซึ่งมากกว่าการทดสอบก่อนการเรียนรู้ทุกคน โดยมีคะแนนการทดสอบก่อนการเรียนรู้เฉลี่ย 11.33 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นเพียงร้อยละ 56.67 ดังตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษากลุ่มทดลองสามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจเมืองหัวหินได้มากขึ้นหลังจากได้เดินศึกษาในเส้นทางประกอบร่างคู่มือการเรียนรู้ข้อมูลเมืองหัวหินและฟังบรรยายจากผู้วิจัย

ตาราง 9: ผลการทดสอบก่อนและหลังการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินของนักศึกษากลุ่มทดลอง

ทดสอบ น.ศ.	ก่อน 20 คะแนน	โซน 1 10 คะแนน	โซน 2 10 คะแนน	โซน 3 10 คะแนน	โซน 4 10 คะแนน	โซน 5 10 คะแนน	โซน 6 10 คะแนน	รวมโซน 60 คะแนน	หลัง 20 คะแนน
1	14	9	9	8	7	9	9	51	19
2	12	8	9	8	8	9	8	50	18
3	11	7	9	8	6	7	6	43	16
4	13	9	8	8	9	9	9	51	19
5	15	9	7	9	9	8	9	51	19
6	10	7	9	7	9	8	7	47	17
7	9	9	8	7	8	9	8	49	18
8	7	8	9	9	8	8	8	50	18
9	11	9	8	8	9	7	9	50	19
รวม	102	75	76	72	73	74	73	442	163
เฉลี่ย	11.33	8.33	8.44	8.00	8.11	8.22	8.11	49.11	18.11
ร้อยละ	56.67	83.33	84.44	80.00	81.11	82.22	81.11	81.85	90.56

จากนั้นนำผลการทดสอบความรู้หลังการเรียนรู้ของนักศึกษากลุ่มทดลอง มาวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นการวัดความรู้ความสามารถ อันเกิดจากการใช้ร่างกายข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ซึ่งวัดได้จากคะแนนของการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดย 80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยเป็นร้อยละของผลการทำแบบทดสอบในระหว่างการเรียนรู้ตามหัวข้อต่างๆ ของนักศึกษากลุ่มทดลองทั้งหมด ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 หรือ ไม่ต่ำกว่า 48 คะแนน จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน ซึ่งนักศึกษากลุ่มทดลองทำได้เฉลี่ยรวม 49.11 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.85 และ 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยเป็นร้อยละของผลการทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 ซึ่งนักศึกษากลุ่มทดลองทำได้เฉลี่ย 18.11 ข้อ จาก 20 ข้อ คิดเป็น ร้อยละ 90.56 ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักศึกษากลุ่มทดลอง เป็น 81.85/90.56 ดังตาราง 9 หมายความว่า คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินเป็นเครื่องมือสำหรับทดสอบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

8. การจัดทำชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน

ผู้วิจัยได้กำหนดและออกแบบให้การจัดทำชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1) การจัดทำคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินสำหรับนักศึกษา เป็นการดำเนินการตามขั้นตอนและกระบวนการวิจัยที่ออกแบบสำหรับการใช้ในภาคสนาม โดยเริ่มตั้งแต่ การพิจารณาข้อมูลการเรียนการสอนในรายวิชาหลักมัคคุเทศก์ การกำหนดพื้นที่การเรียนรู้ การกำหนดประเด็นการเรียนรู้ในแต่ละพื้นที่ การทดสอบเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน การออกแบบคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน การตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน และการวิเคราะห์ความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน

2) ขั้นตอนการนำนักศึกษาออกเรียนรู้ภาคสนามนอกสถานที่โดยใช้คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน เป็นการลำดับขั้นตอนและรายละเอียดสำหรับอาจารย์ผู้สอนในการดำเนินการการนำนักศึกษาออกเรียนรู้ภาคสนามเพื่อศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินด้วยคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ซึ่งจะถูกใช้เป็นคู่มือช่วยจำว่าอาจารย์ผู้สอนจะต้องดำเนินการอะไรบ้างระหว่างการนำนักศึกษาออกศึกษานอกสถานที่โดยใช้คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน

3) สื่อการสอน Powerpoint เรื่องข้อมูลเมืองหัวหิน สำหรับการเรียนรู้ในชั้นเรียน ในสัปดาห์ก่อนสัปดาห์การนำนักศึกษาออกศึกษาในสถานที่จริง เนื่องจากในสัปดาห์ก่อนการศึกษาภาคสนามนอกสถานที่ อาจารย์ผู้สอนจะนำเสนอความรู้ทั่วไปของเมืองหัวหินให้นักศึกษาได้เห็นภาพรวมของเมืองหัวหินก่อนออกศึกษาในสถานที่จริง เพื่อเป็นการเกริ่นนำ เตรียมความพร้อมของนักศึกษา และทดสอบความรู้ก่อนการเรียนรู้ในสถานที่จริง

4) แบบทดสอบและแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

4.1) แบบทดสอบก่อนและหลังการเรียนรู้รายสัปดาห์ ในสัปดาห์การเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินก่อนสัปดาห์ศึกษาภาคสนามนอกสถานที่ในสถานที่จริง

4.2) แบบทดสอบก่อนและหลังการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ในสัปดาห์การเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินโดยใช้คู่มือการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน

4.3) แบบบันทึกการเรียนรู้ เป็นแบบบันทึกการมาเรียนและขาดเรียนของนักศึกษา ใน 2 สัปดาห์ของการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน และแบบบันทึกผลการทดสอบก่อนและหลังการเรียนรู้ และสรุปผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

5) รายการเอกสาร แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม กิจกรรม และอุปกรณ์สำหรับการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน โดยผู้สอนจัดทำบัญชีรายชื่อเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเมืองหัวหิน แหล่งเรียนรู้ที่เป็น

เว็บไซต์ที่สามารถค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเมืองหัวหินเพิ่มเติมหลังการเรียนรู้ กิจกรรมที่ต้องดำเนินการกับนักศึกษาเพื่อการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน และรายการอุปกรณ์ที่ต้องนำมาใช้ ร่วมกับการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน

6) แบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาในเรียนรู้ภาคสนามด้วยการใช้คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา และการประเมินที่ใช้เกณฑ์ 5 คะแนน ในการวัดระดับความพึงพอใจ

องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้ถูกจัดทำเป็นตัวอย่างและบรรจุไว้ในภาคผนวกแล้ว

ดังนั้น ในขั้นนี้ของการวิจัย ทำให้ได้ผลผลิตเป็นชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพการเรียนรู้จากกลุ่มตัวอย่างแล้ว ซึ่งเป็นการตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อที่ 1 ในเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนรายวิชาหลักมัคคุเทศก์ สำหรับนักศึกษาคณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

การประเมินประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน

ในการประเมินประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาหลักมัคคุเทศก์และวัดความพึงพอใจของนักศึกษาเหล่านั้นหลังจากการใช้คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน โดยดำเนินการดังนี้

1. การวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาหลักมัคคุเทศก์

การวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษา ใช้การทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาหลักมัคคุเทศก์ ที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดย 80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยเป็นร้อยละของผลการทำแบบทดสอบระหว่างการเรียนรู้ในแต่ละโซนของนักศึกษาทั้งหมด ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 และ 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยเป็นร้อยละของผลการทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ของนักศึกษาทั้งหมด ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 โดยในภาคการศึกษาที่ 1/2554 มีนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยว ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาหลักมัคคุเทศก์จำนวน 51 คน และนักศึกษาเหล่านี้เป็นนักศึกษากลุ่มทดลองร่วมทำการทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนหน้าแล้ว จำนวน 9 คน คงเหลือนักศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 42 คน

ในการดำเนินการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาที่เป็นผลจากการใช้ชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน โดยการวัดผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว ไม่ได้วัดทั้งชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมือง

หัวหิน แต่วัดเพียงผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการใช้คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ซึ่งดำเนินการเช่นเดียวกับการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ได้ดำเนินการกับนักศึกษากลุ่มทดลองที่ผ่านมา โดยการดำเนินการเริ่มต้นด้วยการให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบความรู้ก่อนการเรียนรู้ ด้วยข้อคำถามแบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 20 คะแนน เกี่ยวกับความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเมืองหัวหิน จากนั้นให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเดินศึกษาตามเส้นทาง โดยผู้วิจัยเป็นผู้บรรยายตามหัวข้อที่กำหนดในคู่มือ และทำแบบทดสอบของแต่ละโซน จำนวน 6 ชุดคำถาม ชุดละ 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 10 คะแนนในแต่ละโซน และรวมทั้งหมด 60 คะแนน จากนั้นในช่วงท้ายให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบความรู้หลังการเรียนรู้ ด้วยคำถามเดียวกับแบบทดสอบความรู้ก่อนการเรียนรู้ รวมคะแนน 20 คะแนน จากนั้นนำผลการทดสอบความรู้หลังการเรียนรู้มาเทียบกับผลการทดสอบก่อนการเรียนรู้ เพื่อหาประสิทธิภาพการเรียนรู้ของคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน

ตาราง 10: ผลการทดสอบก่อนและหลังการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

ทดสอบ น.ศ.	ก่อน	โซน 1	โซน 2	โซน 3	โซน 4	โซน 5	โซน 6	รวมโซน	หลัง
	20 คะแนน	10 คะแนน	60 คะแนน	20 คะแนน					
1	11	9	7	9	9	8	9	51	19
2	8	7	9	7	9	8	7	47	17
3	13	9	8	7	8	9	8	49	18
4	12	9	8	7	8	9	8	49	18
5	11	9	7	9	9	8	9	51	19
6	15	9	7	9	9	8	9	51	18
7	10	7	9	7	9	8	7	47	17
8	9	9	8	7	8	9	8	49	18
9	9	9	8	7	8	9	8	49	18
10	15	9	7	9	9	8	9	51	19
11	10	7	9	7	9	8	7	47	17
12	9	9	8	7	8	9	8	49	16
13	15	9	7	9	9	8	9	51	19
14	10	7	9	7	9	8	7	47	17
15	9	9	8	7	8	9	8	49	18
16	14	9	8	7	8	9	8	49	18
17	12	9	8	7	8	9	8	49	18
18	11	9	7	9	9	8	9	51	19
19	10	7	9	7	9	8	7	47	17
20	10	7	9	7	9	8	7	47	17

ตาราง 10: (ต่อ)

ทดสอบ น.ศ.	ก่อน	โซน 1	โซน 2	โซน 3	โซน 4	โซน 5	โซน 6	รวมโซน	หลัง
	20 คะแนน	10 คะแนน	60 คะแนน	20 คะแนน					
21	9	9	8	7	8	9	8	49	18
22	12	9	8	7	8	9	8	49	18
23	15	9	7	9	9	8	9	51	16
24	10	7	9	7	9	8	7	47	17
25	9	9	8	7	8	9	8	49	18
26	14	9	8	7	8	9	8	49	18
27	12	9	7	9	9	8	9	51	20
28	11	9	7	9	9	8	9	51	15
29	14	7	9	7	9	8	7	47	17
30	10	9	8	7	8	9	8	49	18
31	8	9	8	7	8	9	8	49	18
32	9	9	7	9	9	8	9	51	19
33	12	7	9	7	9	8	7	47	17
34	13	9	8	7	8	9	8	49	18
35	15	9	7	9	9	8	9	51	19
36	10	7	9	7	9	8	7	47	17
37	9	9	8	7	8	9	8	49	18
38	14	9	8	7	8	9	8	49	18
39	11	9	7	9	9	8	9	51	15
40	12	7	9	7	9	8	7	47	16
41	13	9	8	7	8	9	8	49	19
42	10	7	9	7	9	8	7	47	17
รวม	485	354	336	318	360	354	336	2,058	743
เฉลี่ย	11.55	8.43	8.00	7.58	8.57	8.43	8.00	49.00	17.69
ร้อยละ	57.74	84.29	80.00	75.71	85.71	84.29	80.00	81.67	88.45

จากตาราง 10 จะเห็นได้ว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างสามารถทำคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังการเรียนรู้ได้มากกว่าการทดสอบก่อนการเรียนรู้ และประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน มีค่าเป็น 81.67/88.45 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยมีรายละเอียดของผลการทดสอบในแต่ละโซนของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความ

สอดคล้องกับผลการทดสอบในแต่ละโซนของนักศึกษากลุ่มทดลอง ซึ่งส่วนใหญ่ทำแบบทดสอบในแต่ละโซนได้คะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ โซนที่ 2 ได้คะแนนเฉลี่ย 8.44 โซนที่ 1 ได้คะแนนเฉลี่ย 8.33 โซนที่ 5 ได้คะแนนเฉลี่ย 8.22 โซนที่ 4 ได้คะแนนเฉลี่ย 8.11 โซนที่ 6 ได้คะแนนเฉลี่ย 8.11 และโซนที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ย 8.00 เรียงลำดับโซนจากมากไปหาน้อยได้ 2 1 5 4 6 และ 3 ส่วนผลการทดสอบในแต่ละโซนของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ทำแบบทดสอบในแต่ละโซนได้คะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ โซนที่ 4 ได้คะแนนเฉลี่ย 8.57 โซนที่ 2 ได้คะแนนเฉลี่ย 8.43 โซนที่ 5 ได้คะแนนเฉลี่ย 8.43 โซนที่ 2 ได้คะแนนเฉลี่ย 8.00 โซนที่ 6 ได้คะแนนเฉลี่ย 8.00 และโซนที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ย 7.58 เรียงลำดับโซนจากมากไปน้อยได้ 4 1 5 2 6 และ 3 ซึ่งจัดลำดับตรงกันถึง 4 โซนจาก 6 โซน คิดเป็นค่าความสอดคล้องของผลการทดสอบระหว่างการเรียนรู้ ร้อยละ 66.67 และทั้งสองกลุ่มสามารถทำคะแนนทดสอบหลังการเรียนรู้ได้สูงกว่าการทดสอบก่อนการเรียนรู้

ดังนั้น จากการวิจัยทำให้ทราบผลของการประเมินประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ของการวิจัยในเรื่องการประเมินประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ที่สนับสนุนการเรียนการสอนในรายวิชาหลักมัคคุเทศก์ สำหรับนักศึกษาคณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาหลักมัคคุเทศก์ และเป็นผู้ใช้คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2. การวัดความพึงพอใจของนักศึกษาในการใช้ชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน

หลังจากที่ให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างใช้คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินตามขั้นตอนที่กำหนดแล้ว ในช่วงท้ายสุด ผู้วิจัยใช้แบบประเมินความพึงพอใจกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างหลังจากการใช้คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินแล้ว โดยใช้แบบประเมินเดียวกับที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบร่างคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินที่ดำเนินการไปแล้ว โดยมีนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบประเมินความพึงพอใจทั้งหมด จำนวน 42 คน ซึ่งทั้งหมดเป็นนักศึกษาที่ได้ใช้คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินในการเรียนรู้ตามเส้นทาง พื้นที่ และรูปแบบการเรียนรู้ที่กำหนดโดยผลการประเมินดังปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11: ระดับความพึงพอใจของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่น
เมืองหัวหิน

ความพึงพอใจ นักศึกษา	ข้อมูล	รูปเล่ม	การ นำเสนอ	ขนาด	กิจกรรม	รวม	เฉลี่ย
1	4	4	4	3	5	20	4.00
2	4	5	5	4	4	22	4.40
3	4	3	4	3	4	18	3.60
4	4	4	4	4	4	20	4.00
5	3	3	4	3	4	17	3.40
6	5	4	5	5	3	22	4.40
7	5	5	5	4	5	24	4.80
8	4	4	5	4	4	21	4.20
9	4	4	4	3	5	20	4.00
10	4	4	4	4	4	20	4.00
11	4	4	5	4	4	21	4.20
12	4	3	4	4	4	19	3.80
13	4	5	5	4	4	22	4.40
14	5	4	5	4	5	23	4.60
15	4	4	4	4	4	20	4.00
16	4	5	5	4	4	22	4.40
17	5	4	5	4	5	23	4.60
18	5	4	5	4	5	23	4.60
19	4	4	5	4	4	21	4.20
20	4	3	4	4	4	19	3.80
21	4	4	4	4	4	20	4.00
22	5	4	5	4	5	23	4.60
23	4	3	4	4	4	19	3.80
24	5	4	5	4	5	23	4.60
25	5	4	5	4	5	23	4.60
26	4	4	5	4	4	21	4.20
27	4	3	4	4	4	19	3.80
28	4	5	5	4	4	22	4.40
29	5	4	5	4	5	23	4.60
30	4	4	5	4	4	21	4.20

ตาราง 11: (ต่อ)

ความพึงพอใจ นักศึกษา	ข้อมูล	รูปเล่ม	การ นำเสนอ	ขนาด	กิจกรรม	รวม	เฉลี่ย
31	4	4	4	3	5	20	4.00
32	4	5	5	4	4	22	4.40
33	4	3	4	3	4	18	3.60
34	4	4	4	4	4	20	4.00
35	3	3	4	3	4	17	3.40
36	5	4	5	5	3	22	4.40
37	5	5	5	4	5	24	4.80
38	4	4	5	4	4	21	4.20
39	4	4	4	3	5	20	4.00
40	4	4	4	4	4	20	4.00
41	4	3	4	3	4	18	3.60
42	5	4	5	4	5	23	4.60
รวม	178	166	191	161	180	876	175.20
เฉลี่ย	4.24	3.95	4.55	3.83	4.29	20.86	4.17
ร้อยละ	84.76	79.05	90.95	76.67	85.71	83.43	83.43
SD							0.089

จากตาราง 11 พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน มีความพึงพอใจในด้านการนำเสนอมากที่สุด โดยได้คะแนนเฉลี่ย 4.55 คิดเป็นร้อยละ 90.95 อยู่ในระดับ พึงพอใจมากที่สุด เนื่องจากพึงพอใจ ที่มีนักศึกษากลุ่มตัวอย่างบางส่วนให้ข้อเสนอแนะว่า การนำเสนอด้วยรูปภาพขาวดำแบบกราฟฟิก ทำได้น่าสนใจ รวมทั้งกิจกรรมการถ่ายภาพกับสถานที่ที่ต้องค้นหาในโซนต่างๆ ทำให้รู้สึกน่าติดตามมากขึ้น ส่วนขนาดของคู่มือการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ได้รับคะแนนความพึงพอใจน้อยที่สุด โดยได้คะแนนเฉลี่ย 3.83 คิดเป็นร้อยละ 76.67 อยู่ในระดับ พึงพอใจมาก ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะที่ให้ลดขนาดของเล่มคู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินลง เพื่อสะดวกในการพกพา แต่ด้วยความสามารถในการผลิตของงานเอกสารการพิมพ์ของคณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว ทำให้ต้องผลิตคู่มือการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ที่มีขนาด A4 ซึ่งหากให้ผลิตในขนาดอื่นๆ ก็สามารถทำได้แต่จะต้องใช้เวลาและทรัพยากรอื่นๆ อีกมาก จึงยังขาดความเหมาะสมในด้านการผลิตอยู่

สำหรับการตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อที่ 2 ในเรื่องของประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เกิดจากการใช้คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ได้กำหนดให้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหินด้วย โดยผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานงานวิจัยในเรื่องความพึงพอใจ โดยนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาหลักมัคคุเทศก์ และเป็นผู้ใช้ชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน มีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน ในระดับ มาก ซึ่งผลของการวิจัย พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างได้ทำการประเมินความพึงพอใจหลังการใช้คู่มือเส้นทางเดินศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเมืองหัวหิน และคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ย 4.17 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.43 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.089 ซึ่งในค่าคะแนนที่ได้ เป็นความพึงพอใจที่อยู่ในระดับ มาก ดังที่ตั้งสมมุติฐานงานวิจัยไว้